

Handelingen 11-12-13-14-15

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982-1983

Vergaderingen van maart 1983

BENOEMING INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIE NEDERLANDSE TAALUNIE
MOGELIJKE OVERNAME NV DEMOOR TE DROGENBOS
MELDINGSPLICHT INDUSTRIELE AFVALSTOFFEN
VERNIEUWING EXPLOITATIEVERGUNNINGEN BEDRIJVEN
SANERINGSLENING DEFICITAIRE GEMEENTEN
RUILVERKAVELING POLDERGEBIED SINT-GILLIS-MEERDONK-BEVEREN
CHEMISCHE VERONTREINIGING ALBERTKANAAL SCHOTEN
PIJPLEIDING KAMTHOUTSE HEIDE
PHILLIPS PETROLEUM TESSENDERLO
BODEMVERVUILING IN LIMBURG
GEVOLGEN ZURE REGENS
LAMLEGGING MEDIABIB
ASFALTERINGSWERKEN SCHELDEPOLDER ZELE-DIJK
PROBLEMATIEK BIBLIOTHEEKSECTOR
MIDDELENBEGROTING 1983
UITGAVENBEGROTING 1983
BEHEER AFVALSTOFFEN
VEILIGHEID VLAMINGEN BUITENSLANDS
GEVOLGEN REGERINGSBESLISSING OP VLAAMS BELEID
VERTRAAGDE TOEKENNING VERWERVINGSPREMIE

I n h o u d

Nr. 11

21 maart 1983

Berichten van verhindering, blz. 383

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 383

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 383

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 383

Voorstellen van decreet

Indiening, blz. 383

Verwijzing, blz. 384

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 384

Voorstellen tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 384

Verslagen

Indiening en verwijzing, blz. 384

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 385

Jaarverslagen

Indiening, blz. 385

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65), blz. 385

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 385

Benoeming van de interparlementaire commissie van de Nederlandse taalunie, blz. 385

Dringende vraag (R.v.O. art. 66)

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de stand van zaken omtrent een mogelijke overname van de NV Demoor te Drogenbos, blz. 386

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs over de meldingsplicht inzake industriële afvalstoffen blz. 386

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs voor de vernieuwing van vervallen exploitatievergunningen voor bedrijven, blz. 387

Vraag van de heer A. Bourgeois tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de saneringsvoorwaarden voor deficitaire gemeenten en de praktische uitvoeringsmodaliteiten ter rake, blz. 388

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en de gevolgen daarvan voor be-

schermde natuurgebieden in die streek, blz. 388

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de aanwezigheid van doorgeroeste vaten en tanks met chemicaliën langs het Albertkanaal te Schoten, blz. 389

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de stand van zaken betreffende de aanleg van een pijpleiding door het natuurreservaat Kalmthoutse heide, blz. 390

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gevolg dat zal worden gegeven aan het standpunt van de Raad van State inzake het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bodemvervuiling in Limburg en de in dat verband laatsttijdig genomen maatregelen, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over oorzaken en gevolgen van zure regens en de ter zake vereiste maatregelen, blz. 392

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur over het lamleggen van het overheidsinitiatief Mediabib, blz. 393

Vraag van de heer N. De Batselier tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over asfalteringswerken in de Scheldepolder te Zele-Dijk en een mogelijke bescherming van dat natuurgebied, blz. 394

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de besparingen en het personeelsbeleid in de bibliotheeksector, blz. 394

Regeling van de werkzaamheden, blz. 395

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste leden, blz. 396

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nr. 1 (Bijlagen I tot VII) tot 5 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking, blz. 396

Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting ; F. Vermeiren, verslaggever ; C. De Clercq, verslaggever ; G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, W. Seeuws, R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 429

Regeling van de werkzaamheden, blz. 430

Bijlage

Begrotingstabel, blz. 431

Nr. 12

22 maart 1983
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 435

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 435

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 435

Sprekers : de heren E. Bockstal, verslaggever ; J. Dupré, A. Denys, N. De Batselier, O. Van Ooteghem, M. Olivier, L. Vanvelthoven, W. Desaeeyere, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 457

Nr. 13 **22 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 459

Sprekers : de heren L. Van den Bosch, E. Desutter, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid ; A. Denys, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 467

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 467

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever ; J. Ansoms, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; H. Suykerbuyk, D. Vervaeke

Artikelsgewijze bespreking, blz. 472

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot

mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen van de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Leefmilieu en waterbeleid, blz. 472

Sprekers : de heren M. Capoen, verslaggever ; C. Marchand, G. Anthuenis, L. Vanvelthoven, J. Caudron, E. Desutter, J. Somers, P. Matthys, R. Maes, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; P. Peeters, W. Peeters

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1982-1983)-Nrs. 1 tot 4

Bespreking, blz. 501

Sprekers : de heren H. Van Wambeke, verslaggever ; M. Capoen, H. Suykerbuyk

Regeling van de werkzaamheden, blz. 502

Nr. 14 **23 maart 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 503

Sprekers : de heer A. Bourgeois, verslaggever ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren W. Seeuws, E. Beysen, J. Van Elewycq, A. De Beul,

A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heer R. Declercq

Regeling van de werkzaamheden, blz. 522

Nr. 15 **23 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 523

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 523

Sprekers : de heren E. Desutter, J. Van Elewycq, H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 531

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
- 7 (1982-1983)-Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 53 1

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 532

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 4
Hoofdelijke stemming, blz. 533

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de gevolgen van de beslissing van 30 januari jongstleden van de centrale regering op het beleid van de Vlaamse Executieve
Hoofdelijke stemming, blz. 534

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellatie (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 535

Sprekers : de heren I. Van Belle, P. Peeters, E. Baldewijns, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur ; J. Van Elewyck, A. De Beul, H. Weckx, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren J. Sleenckx, E. Balde-

Regeling van de werkzaamheden, blz. 547

Vraag van de heer I. Van Belle tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de trage afhandeling van de dossiers inzake toekenning van de verwervingspremie, blz. 547

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Huisvesting, blz. 549

Sprekers : de heren W. Taelman, ver-

slaggever ; T. Kelchtermans, E. Flament, L. Vanvelthoven, J. De Seranno, O. Meyntjens, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 565

Bijlagen

Lijst van de inkomsten der theaters die de drempel van 5 of 10 procent eigen inkomsten niet halen, blz. 569

Antwoorden van de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, op specifieke tijdens het begrotingsdebat gestelde vragen, blz. 571

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en hêren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Belmans, A. Coppieters, M. Van Puymbroeck ; gezondheidsredenen.

H. Boel, A. Deneir, M. Van Daele, L. Van den Brande, M. Vandenhove ; ambtsverplichtingen.

G. Beerden, Jos Daems ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

— 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

— 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter: Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra en tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas.

CULTURELE AANGELEGENHEDEN EN PEDAGOGISCHE EN DIDACTISCHE VORMING

De Voorzitter : Wij behandelen eerst een van de materies waarvoor Minister Poma bevoegd is, met name culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

De heer Bourgeois, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Bourgeois, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb de eer vandaag verslag te geven van de vergaderingen van de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didac-

tische vorming, over de deelbegroting van cultuur van de Vlaamse Raad. Dit deel van het verslag vindt u vanaf pagina 50 tot pagina 85 van het verslag. In het deel van de uitgavenbegroting, dat in bespreking kwam in de Commissie voor de cultuur, zijn volgende materies aan bod : landbouwscholing, leergangen sociale promotie, middenstandsopleiding, beroepsopleiding en sociale promotie voor de werknemers, jeugdvorming, volksontwikkeling, openbaar bibliotheekwerk, culturele film, letteren en dramatische kunsten, muziek en lyrische kunsten, musea en beeldende kunsten, toerisme, lichamelijke opvoeding, sport en openluchtlevens, sportcentra en jachthavens, samenlevingsopbouw, monumentenzorg en instellingen van openbaar nut zoals BRT.

Ik heb gemeend dat het goed is de materie van deze deelbegroting omstandig op te sommen.

Een begroting met een groot aantal materies, die alle tot de Gemeenschapsbevoegdheden van artikel 59bis behoren. Groot pakket materies, maar beperkte financiële middelen.

Het bedrag van de cultuurbegroting bedraagt voor 1983 in totaal 11,960 miljard, ofte 9,333 miljard als werkingsuitgaven en 2,627 miljard in kapitaaluitgaven. Bijna de helft van deze begrotingsuitgaven gaan naar de BRT, zegge 5,250 miljard of 43,9 procent. Voor alle overige sectoren blijft dus slechts 6,7 miljard beschikbaar.

De Cultuurbegroting belooft 38 procent van de Gemeenschapsbegroting en 18 procent van de gemeenschappe-

Bourgeois

lijke Vlaamse begroting.

Ik wil hier even een eerste tendens aanstippen die naar voor is gekomen tijdens de bespreking van deze cijfers.

Inzake het cultuurbeleid komen de uiteenlopende opties tussen de Franstalige en Vlaamse Gemeenschappen sterk naar voor. De Franstalige Gemeenschap heeft zowat 12,2 miljard of bijna 52 procent van haar kredieten over voor Cultuur. Het aandeel voor de Vlaamse Cultuur is slechts 37 procent van de kredieten of nominaal 11,9 miljard. In elk geval, in de beginbegroting 300 miljoen minder voor de Vlaamse dan voor de Franstalige Gemeenschap.

Bij de Franstaligen gaat er in absolute cijfers ruim 1 miljard meer naar permanente vorming, bijna 400 miljoen meer naar kunst en toerisme en 700 miljoen meer naar sport dan dit voor het Vlaamse land het geval is.

Dit is een vaststelling en mijns inziens verdient het fenomeen toch een nader onderzoek en een nadere ontleding, zo naar inhoud als naar de gevolgen voor de toekomst.

In nominale cijfers levert de begroting 1983 zowat 197,4 of 1,58 in tegenover de aangepaste begroting 1982. Dus bijna 200 miljoen minder dan vorig jaar. De ontwerpbegroting 1983 voorzagt oorspronkelijk een verlaging van 320 miljoen. De behoeften liggen dus zowat 520 miljoen hoger dan de bedragen die uiteindelijk voor 1983 werden aangehouden.

De nominale vermindering lijkt gering : 1,5 procent, maar de reële vermindering is veel hoger. Een zeer groot deel van alle uitgaven van de cultuurbegroting gaat immers naar uitbetalingen of subsidies van geïndexeerde lonen en wedden, in het kader van een aantal relatief sterk arbeidsintensieve sectoren als onder meer vormingswerk voor volwassenen, bibliotheekwezen en andere. De loonmassa's zijn soms 70 tot 80 procent van alle uitgaven. Daarom kan nu reeds gezegd worden dat ook de Cultuurbegroting bijna onuitvoerbaar is : hoe zal men in 1983 met 1,5 procent minder middelen indexstijgingen op

wedden en lonen van 5 tot 8 procent opvangen ? Het is opgevallen dat de Gemeenschapsminister reeds van in het begin van de besprekingen in de commissie heeft aangekondigd dat bijbladen naar het einde van het jaar noodzakelijk zouden zijn.

Gezien de omvang van de materies, was de Commissie in de totale onmogelijkheid om binnen de toegemeten tijd een diepgaand onderzoek te wijden aan het beleid en de beleidsopties inzake de verschillende sectoren, die ik bij het begin van mijn uiteenzetting heb medegedeeld. De uitvoering van het bibliotheekdecreet, het theaterdecreet, het beleid inzake Ballet van Vlaanderen en Opera voor Vlaanderen, het NCC, de BRT, het toeristisch beleid en vele andere konden nauwelijks of slechts zeer oppervlakkig aangesneden worden, ofschoon telkens weer de noodzaak van een grondige beperking, vooral in de periode van besparingen en bezuinigingen meer dan wenselijk bleek.

In afspraak met de Minister werd dan maar overeengekomen om de grote sectoren uit de cultuurbegroting op volgende commissievergaderingen grondiger te behandelen.

Wel kon de Minister een overzicht geven over het akkoord dat hij heeft bereikt in verband met het filmbeleid en de vormen van subsidiëring aan de verschillende soorten producties als avondvullende film, kortfilm, en animatiefilm.

Zowel bij de algemene bespreking als bij de artikelsgewijze behandeling kwamen vooral de zorgen van de leden tot uiting over de uitvoerbaarheid van de begroting, de uitvoering de decreten en de gevolgen ervan voor de tewerkstelling in de culturele sector.

Een eerste reeks beschouwingen gaat over de besparingen en hun gevolgen.

De Minister wees erop dat in alle sectoren van het cultuurbeleid belangrijke besnoeiingen en besparingen zullen nodig zijn, dat de uitvoering van bepaalde decreten zal moeten beperkt worden en dat de sectoren zelf zullen moeten instaan voor hogere eigen inkomsten.

Volgens de Minister zou de enigszins

normale uitvoering van de decreten, zelfs nog rekening houdend met loonmatiging en besparingen, in de drie sectoren van het vormingswerk voor volwassenen, van het openbaar bibliotheekwerk en van het theaterwezen alleen reeds, een meeruitgave van ongeveer 175 miljoen vergen, nodig voor het behoud van zowat 325 arbeidsplaatsen.

De Minister heeft er herhaaldelijk de nadruk op gelegd dat hij bij de besparingen echter geen blinde lineaire maatregelen wenst op te leggen en dat niet zal worden geraakt aan de minimum personeelsformaties gewaarborgd door het cultuurpact. Zijn voorkeur gaat naar meer selectieve maatregelen die rekening houden met de beleidsopties.

Ik geef u enkele voorbeelden van dergelijke niet-lineaire besparingen.

Ten eerste, stopzetten van subsidiëring van theaters die hun leefbaarheid niet bewijzen aan de hand van een minimum aan eigen inkomsten. Men dacht aan 5 à 10 procent, zonder dat preciese criteria werden vastgelegd.

Ten tweede, in het vormingswerk in verenigingsverband dient de verhouding voor de subsidiëring van loon- en werkingskosten volgens de Minister te worden hersteld op 2/3de voor loonkosten en 1/3de voor werkingskosten. Thans is de loonkostsubsiëring opgelopen tot 85 à 90 procent, wat oorspronkelijk niet de bedoeling was van het decreet. Deze optie veronderstelt uiteraard een grote inspanning in het loon- en personeelsbeleid van de verenigingen in de gesubsidieerde sectoren.

Ten derde, voor het vormingswerk zullen de erkenningsnormen strikt worden toegepast. De Minister heeft trouwens voor het vormingswerk een crisisbesluit aangekondigd.

Ten vierde, het verminderen van de administratieve verplichtingen van de organisaties en het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende organisaties, is noodzakelijk. De Minister citeerde een vermindering van het aantal uitgegeven tijdschriften of de gezamenlijke uitgave van één tijdschrift door verschillende verenigingen.

Bourgeois

Ten vijfde, men vraagt de effectieve toepassing van het cumulatieverbond in de theaters en ook de toepassing van de bepaling waardoor bepaalde theaters slechts maximum gedurende 3 jaar kunnen worden gesubsidieerd.

Ten zesde, inzake het bibliotheekdecreet zal een bijkomend crisisbesluit nodig zijn daar het geraamde tekort van 80 miljoen voor de verdere uitbouw van het bibliotheekwezen niet met besparingen alleen kan worden opgevangen. Dit nieuwe crisisdecreet zal nu vooral op de grote bibliotheken betrekking hebben.

Ten zevende, anderzijds kunnen besparingen gecompenseerd worden voor de inbreng van hogere eigen middelen, onder meer bij theater, opera en ballet en door selectief lesgeld in de bibliotheken.

Een tweede reeks beschouwingen ging over de uitvoering van de decreten en over de gevolgen ervan op de tewerkstelling in de culturele sector. In de Commissie kwam ook de grote zorg naar voor over de mogelijkheden om in de toekomst verder een cultureel beleid te voeren en de decreten verder uit te voeren, vooral ook over de gevolgen inzake de tewerkstelling in een aantal grote arbeidsintensieve sectoren, zoals het theaterwezen, het bibliotheekwezen en het vormingswerk in verenigingsverband.

Men stelt zich vragen over de rechtszekerheid voor gemeenten en verenigingen, die in het kader van de uitvoering van de decreten investeringen hebben gedaan en personeel hebben aangeworven en ook over de rechtszekerheid van de personeelsleden zelf die door de decreten gewaarborgd is. In dit verband werd onder meer zeer in het bijzonder gewezen op het bibliotheekdecreet waarin de beperking niet geldt die in vele andere decreten wel is opgenomen, namelijk dat de uitvoering van het decreet slechts binnen de perken van de begroting wordt uitgevoerd. In het bibliotheekdecreet is deze beperking dus niet opgenomen, wat een bijna volledige waarborg voor uitvoering zou dienen te zijn.

Met nadruk wordt erop gewezen dat vooral in de economische crisis het effect niet mag onderschat worden van de tewerkstelling in nieuwe arbeidsintensieve sectoren die op het culturele vlak liggen. Zo ook mag men evenmin het gunstig effect onderschatten die ver doorgedreven vormen van scholing en permanente vorming kunnen hebben voor de verhoging van de kansen op tewerkstelling voor jongeren. Het was dan ook de algemene wens dat de huidige tewerkstelling in de culturele sector in de ruimste mate zou behouden blijven.

Daarom werd als prioriteit gesteld dat de opbrengst van de matiging in de culturele sector niet zou mogen verdwijnen in de kas van de Gemeenschap, maar zou moeten behouden blijven binnen de culturele sector, en bij prioriteit zou aangewend worden voor de tewerkstelling in deze culturele sector. Dit is ten andere een filosofie die nauw aansluit – er werd daar herhaaldelijk op gewezen – op deze van het bijzonder machtenbesluit nr. 180 van 30 december 1982 van de nationale regering.

Met dit doel dienden de heren Seeuws, Ramaekers en Van Elewyck een viertal amendementen in om in de afdelingen Volksontwikkeling, Letteren en Dramatische Kunsten, Muziek en Lyrische Kunsten, telkens een provisioneel krediet in te schrijven dat evenredig is aan een loonmatiging die zij berekend hadden van 2,47 procent, en dat dient voor het treffen van compenserende maatregelen inzake tewerkstelling.

De commissie kon zich echter moeilijk verzoenen met de techniek van deze amendementen. De opbrengst van de matiging – de Minister heeft erop gewezen – is niet precies gekend, vermits er op het huidige ogenblik nog onderhandelingen met de sociale partners dienen gevoerd te worden. Trouwens, de lonen worden meestal niet door het departement zelf uitbetaald, maar alleen in de vorm van toelagen gesteund. De matiging zal derhalve zelden in het departement zelf gebeuren en kan dus moeilijk als een krediet ingeschreven worden. Deze amendementen werden derhalve niet aangenomen.

Een derde hoofdstuk handelt over de amendementen die wel werden aangenomen. Door de heer Beysen en door uw verslaggever werd gezamenlijk een aantal amendementen ingediend voor een totaal bedrag van 200 miljoen, verdeeld over de verschillende secties en uitgavenposten. Ik kom daar later nog meer uitgebreid op terug. Ook door de heren De Beul en Seeuws en door de heer Vandermarliere werden amendementen in dezelfde zin over bepaalde materies ingediend. De bedoeling van deze amendementen was drievoudig en dat was klaar en duidelijk zo uitgedrukt.

Ten eerste, de goede werking van een aantal sectoren van het cultuurbeleid van de Vlaamse Gemeenschap waarborgen.

Ten tweede, de verdere uitvoering van de decreten mogelijk maken.

Ten derde, vooral de tewerkstelling in de culturele sector veilig stellen.

Het gaat om een minimumbedrag dat vooraf bestemd is om in elk geval de tewerkstelling van minstens 375 aangeworven personeelsleden in stand te houden in het sociaal-cultureel vormingswerk in verenigingsverband, in het welzijnswerk voor jongeren, in de culturele centra, het bibliotheekwezen, de theaterwereld en in enkele andere verenigingen en secties in de begroting.

Dit amendement sluit de noodzakelijke besparingen zeker niet uit, dat werd in de Commissie duidelijk onderlijnd. Het maakt zeker ook de verhoging van de eigen middelen en inkomsten van de verenigingen niet overbodig, integendeel. Met deze amendementen wil de Commissie op een selectieve wijze de prioriteiten in het cultuurbeleid voor 1983 zelf mede helpen bepalen, vooral daar de Minister – zoals ik reeds zei – van in het begin van de bespreking aankondigde dat in de loop van het jaar bijkredieten zouden nodig zijn. De Commissie wenste inspraak te hebben in de vorm van amendering bij het bepalen van deze bijkredieten.

Het amendement komt ten slotte tegemoet aan de materiële noodzaak

Bourgeois

om voor 1983 in elk geval hogere kredieten te voorzien in een aantal sectoren, waar de besparingen ten hoogste vanaf 1984 uitwerking kunnen hebben. Zo bijvoorbeeld in de theaterwereld liggen alle engagementen voor 1983 zeker vast, sommige zijn reeds uitgevoerd of zijn in uitvoering. Ook de Minister heeft erop gewezen dat de besparingen, in de sectoren van de theaterwereld, operawereld, enzovoort aangekondigd, slechts als een rood licht kunnen werken, rood licht waar men slechts van 1984 af niet meer zou mogen doorrijden.

Aldus werden volgende verhogingen voorgesteld zonder compensatie. Er weze aangestipt dat er drie soorten amendementen zijn : twee met compensatie, andere zonder compensatie.

De verhogingen voorgesteld zonder compensatie op andere posten zijn de volgende :

Sectie 40 – Volksontwikkeling : in totaal wordt in een verhoging voorzien van 52 miljoen voor volgende werken : sociaal cultureel vormingswerk, voor toelagen aan verenigingen en instellingen voor volksontwikkeling en kadervorming en voor personeelstoelagen voor staffunctionarissen in culturele centra.

Sectie 41 – Openbaar bibliotheekwerk : in totaal 85 miljoen op verschillende begrotingsposten en in hoofdzaak kosten van de weddetoelagen voor het personeel van de erkende privaatrechtelijke en openbare gemeentelijke en provinciale bibliotheken.

Sectie 46 – Letteren en dramatische kunsten : een verhoging van 45 miljoen als toelage aan de Nederlandstalige toneelkunst om de uitvoering van het toneeldecreet van 1975 mogelijk te maken.

Sectie 56 – Maatschappelijk welzijn en jeugdvorming : in totaal 8 miljoen verhoging voor toelagen aan het welzijnswerk voor jongeren.

Twee amendementen werden ingediend met compensatie : Sectie 40 – Volksontwikkeling in de BSD : 1 miljoen méér en een gelijkwaardige vermindering voor de toelagen aan de or-

ganisaties voor amateuristische kunstbeoefening.

Titel II – sectie 41: een verhoging van 6,5 miljoen voor de uitrustingsstoelagen voor openbare bibliotheken en een gelijkwaardige vermindering in dezelfde sectie voor de uitrustingsstoelagen aan private openbare bibliotheken.

Ten slotte twee amendementen zonder compensatie bij titel I en titel II, sectie 53, tot verhoging met telkens 4,5 miljoen voor het dekken van de meest noodzakelijke onderhouds- en investeringsuitgaven van de jachthavens die onlangs aan de Gemeenschap werden overgedragen maar waarvoor geen inkomsten voor onderhoud of aanpassing waren ingeschreven.

Al deze amendementen werden met grote meerderheid van stemmen, bij 2 onthoudingen, aangenomen.

Eén lid verklaarde zich bij deze stemmen te onthouden omdat hij vreest dat de amendementen slechts pro forma zouden zijn ingediend en in de Raad wellicht niet zouden worden gehandhaafd.

De deelbegroting Cultuur werd aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen. (*Applaus bij de CVP en de PVV*)

De Voorzitter : Mevrouw De Backer-Van Ocken heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, wanneer wij de cijfers hebben gezien en de tabellen, dan zijn wij bijzonder geschrokken. Wij hebben vastgesteld dat in de sectoren die ons zeer nauw aan het hart liggen, zoals het vormingswerk in verenigingsverband, de begeleidingsorganisaties voor openbare lectuurvoorziening, het vormingswerk voor jongeren er een zo groot tekort was dat ze werkelijk in gevaar komen. Wij hebben dan een soort vingeroefening gemaakt om te proberen binnen uw budget te compenseren en voor deze sectoren meer geld vrij te maken. Wij hebben na korte tijd ingezien dat dit een onmogelijkheid was. Wij begrijpen nog altijd niet hoe het mogelijk is dat de Vlaam-

se Executieve zo weinig geld voor cultuur heeft uitgetrokken. Wij begrijpen zeker niet waarom u, mijnheer de Minister, dat zomaar hebt toegelaten, want wij vinden dat het eigenlijk niet kan.

Uit het uitstekend verslag van de heer Bourgeois is al gebleken hoe de Commissie heeft gereageerd op deze cijfers. Er werd herhaaldelijk gezegd door de verschillende fracties dat deze cijfers voor de tewerkstelling – en dat is toch het grote probleem waarmee ons land wordt geconfronteerd, ook in de culturele sector – rampzalig zijn.

Ik wil hierover even uitweiden. In de eerste plaats is er de rechtstreekse tewerkstelling die in gevaar komt. U weet, en ieder hier aanwezig weet, dat de wedden die in de culturele sector worden gesubsidieerd door de Staat, niet volledig worden gedekt door die subsidies. Wanneer iemand wordt ontslagen bij gebrek aan middelen in de culturele sector, vinden wij die personen echter volledig terug in de werkloosheid. Wanneer wij ze daar terugvinden, dan zie ik niet in hoe dit een besparing kan zijn op het gehele staatsbudget. Men kan antwoorden dat het ene gemeenschapsgelden zijn en het andere nationale gelden, die worden uitgegeven, maar dat is geen goede redenering. Met alle verschuldigde eerbied, dit doet mij denken aan een „bollenwinkel”-politiek. Aan de ene kant staat een bokaal waarvan de rekening niet klopt, men neemt dus een beetje uit een andere bokaal om dat bij te passen. Zo zal het geheel echter niet koppen. Wij mogen niet zo kortzichtig zijn. Dit is een bijzonder belangrijk argument om niet in een dergelijke mate te snoeien in de culturele sector.

Dan is er de onrechtstreekse tewerkstelling. Ik heb vorig jaar de kans gehad daarop te wijzen. De infrastructuurwerken komen in gevaar, zowel in het bibliotheekwezen als in de jachthavens, de toeleverings- en verwerkingsbedrijven, bijvoorbeeld wat betreft film, theater, het uitgeverijbedrijf, enzovoort. Men is bezig de kip met de gouden eieren te slachten.

Maar er is nog veel meer dan dat. Ik wil niet ingaan op de pedagogische, morele en artistieke waarden die drei-

De Backer-Van Ocken

verloren te gaan. Onze fractievoorzitter Guido Verhaegen heeft daarover reeds uitgeweid bij de aanvang van de bespreking van de gemeenschapsbegroting. Ik wil wel even pleiten voor de economische consequenties die een dergelijk beleid kunnen hebben. U weet dat in een land met weinig energiebronnen, met geen grondstoffen, men het nog altijd moet hebben van de werkkraft en de bekwaamheid van de arbeidskrachten. De investeringskansen die wij nog hebben, zijn enkel en alleen gebonden aan dit clement. Het goede presteren van onze werknemers is vooral gebaseerd op een goede vorming die over het algemeen nog wordt gegeven aan de meeste leden van onze maatschappij. En deze wordt juist gestimuleerd in de bedreigde culturele sector.

Er zijn echter ook verderliggende perspectieven. De werkloosheid is niet enkel conjunctureel maar grotendeels ook structureel. Computerisatie, automatisatie, robotisatie, micro-electronica, de fameuze spitstechnologieën zullen de tewerkstelling de eerstvolgende jaren in de secundaire sector zeer zwaar aantasten. Hoe moeten wij daar tegenover staan? Indien wij concurrentieel wensen te blijven, ligt het voor de hand dat wij moeten verder gaan in de richting van de automatisatie en robotisatie. Anderzijds moeten de werklozen ook worden opgevangen en dit is slechts mogelijk in de tertiaire en in de quataire sector. Vanzelfsprekend blijft de secundaire sector nog het draagvlak maar uiteindelijk – en zelfs de Japanners met hun heel andere mentaliteit hebben dat ingezien – zal een deel van de secundaire werkplaatsen worden ingenomen door de tertiaire en de quataire sector.

Indien later zou blijken dat uiteindelijk de tewerkstelling toch wordt bevorderd door de computerisatie en de automatisatie moet men er zich wel van bewust zijn dat in die sectoren een heel andere soort arbeiders zal worden tewerkgesteld dan deze die thans beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt. Bij een vorige gelegenheid heb ik er reeds op gewezen dat 80 procent van de langdurig werklozen, mensen

zijn die enkel lager onderwijs hebben gevolgd of een niet adequate opleiding hebben gekregen. Het is duidelijk dat men in de computerindustrie totaal andere arbeidskrachten nodig zal hebben dan dit bijvoorbeeld het geval is voor bandwerk in een conservenfabriek. Uit dit alles blijkt dat onze arbeidskrachten moeten geschoold worden. De algemene vorming is hierbij niet weg te denken want men kan niet iemand goed bepaalde technieken aanleren wanneer die iemand gespeend is van algemene vorming.

In dit verband kunnen wij het toejuichen dat men aanzienlijk wat Staatsgelden uitgeeft voor het wetenschappelijk onderzoek. Maar wat zin heeft het zich dergelijke offers te getroosten indien men de basis, namelijk het vormingswerk langs het bibliotheekwezen, langs de verenigingen en langs de instellingen verwaarloost? Er wordt wel eens beweerd dat men slechts een goede top-voetbalploeg kan hebben indien gans de jeugd voetbalt. Als men het algemeen vormingswerk verwaarloost, vooral in een tijd dat men zich steeds maar moet bijscholen en de oorspronkelijke schoolkennis niet altijd volstaat, kan men nooit komen tot goed wetenschappelijk onderzoek, tot goede universiteiten en tot goed geschoolde werkkraften. Indien wij er van overtuigd zijn – en wie is dat hier niet – dat de algemene vorming niet alleen van de geest maar ook van het lichaam, van de verbeelding, van de menselijke relaties, belangrijk is ook op economisch vlak, moeten wij daaruit de nodige consequenties trekken.

Ik vermoed, mijnheer de Minister, dat men daar in de Executieve ook wel oog voor zal hebben. De eeuwige vraag die wordt gesteld is echter steeds van waar het geld daarvoor moet komen. Ik zou daar vele antwoorden kunnen op geven. Men zou bijvoorbeeld kunnen putten uit andere begrotingen, men zou kunnen verwijzen naar de gewestbegroting. De tewerkstellingscoëfficiënt in de culturele sector is immers heel wat hoger dan in andere sectoren. Ik ga daar nu niet nader op in want ik weet dat dit psychologisch niet haalbaar is op een ogenblik dat de begroting reeds is opgesteld. In de Commissie werd gezegd

dat het geld zou kunnen worden gehaald uit de opbrengst van de loonmatiging. Ook in de andere sectoren blijven deze gelden binnen de sector om de tewerkstelling te bevorderen. Het zou toch te gek zijn indien dit in de sector cultuur niet het geval zou zijn. Ik denk dat er ook nog andere zaken zijn die kunnen worden bijeengeschraapt, de „fond de tiroirs” zoals men dat noemt. Er zijn nog andere manieren, nog andere aan te boren bronnen.

Verleden jaar hebben wij gezien dat er nog geld over was van de vorige dienstjaren. Nu kunnen er toch ook, door bepaalde cijfermatige wijzigingen waarover ik hier en daar achter de coulissen hoor, mogelijkheden worden gevonden om meer naar cultuur te draineren.

Indien dit niet mogelijk zou zijn, dan durf ik desnoods pleiten voor een verhoging met 200 miljoen, zoals in onze amendementen door de Commissie aangenomen, werd voorgesteld.

Het maakt toch niet zo een groot verschil uit of nu 3,2 miljard of 3,4 miljard, – niet geleend –, maar gevonden moet worden. Als men dat nu niet doet, mijnheer de Minister, en men deze amendementen, die in de Commissie unaniem werden aangenomen, verworpt is dat alleen maar uitstel want dan zal – u heeft het zelf gezegd – bij bijblad hetzelfde moeten worden gedaan.

Ik pleit voor de rechtszekerheid en de leefbaarheid van de betrokken instellingen en verenigingen. Ik hoop dat men de knoop nu zal doorhakken en dat men deze amendementen zal goedkeuren.

Omtrent het vinden van de nodige gelden heb ik enkele suggesties gedaan.

Een lichte verhoging in de culturele sector biedt grote voordelen aan de hele gemeenschap, dit zowel op economisch als – wanneer wij het gehele nationale budget bekijken – op budgettair vlak. Men moet met oogkleppen lopen en dit tot het volgende lichtjaar om dat niet te zien.

Ik neem aan dat men dat in de Executieve wel weet en er iets wil aan doen.

De Backer-Van Ocken

Ik heb zelfs goede hoop omdat ik het tewerkstellingsplan Geens, dat door de Minister van cultuur werd bijgetreden, heb gezien.

Ik herinner mij dat enkele jaren geleden – ik geef slechts één voorbeeld – door de toenmalige Minister van cultuur, de heer Hansenne, een dergelijk plan werd voorgesteld. Ik meen dat de heer Hansenne zeer goed geplaatst is om de logica van een meer coherent tewerkstellingsbeleid, waarbij de culturele sector zou kunnen aan bod komen, in te zien. Wij kennen wel het verhaal van de rovers en de boswachters, wij zullen daaraan te gepasten tijde herinneren.

De grond van de zaak, mijnheer de Minister, dat werd reeds door vorige sprekers gezegd – is natuurlijk dat de Gemeenschappen en de Gewesten te weinig middelen hebben. Hoe kan dat? In 1980 heeft men geweten dat de dotaties te klein waren. Men heeft toen gezegd dat men zo snel mogelijk andere financiële middelen diende te vinden.

Minister K. Poma : Men heeft woorden gebruikt en er geen cijfers achter gezet.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken : De filosofie was dat men zo snel mogelijk, vermits de dotaties onvoldoende waren, naar *ristorno*'s en eigen financiële middelen diende te gaan. Waarom gebeurde het niet? Ten eerste, omdat de fiscale druk in zijn geheel niet mocht verhogen. Dat was duidelijk. Men diende dus op nationaal vlak tot een overeenkomst te komen. Dat wil zeggen, met een regering waar Franstaligen en Nederlandstaligen fifty-fifty vertegenwoordigd waren. „Les évidences des uns sont rarement les évidences des autres”. Wanneer het voor ons gunstig is naar grotere financiële verantwoordelijkheid over te gaan, dan is dit niet het geval voor de francofonen.

Ik wens u en de Executieve veel geluk bij de onderhandelingen met de nationale overheid. Dit is een zaak van leven en dood voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

Het kan in 1980 toch niet de bedoe-

ling geweest zijn om langzaam aan, zoals het elders gebeurt, in andere federale Europese staten, door het nationale, het gewestelijke en het communautaire te laten doodknippen. (**Algemeen applaus**)

De Voonitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Gemeenschapsminister, geachte collega's, als de economische crisis toeslaat wordt onderwijs en cultuur beïnvloed, zeker door een aantal conservatieve reflexen die mede aan de basis liggen van het beleid. De begroting van cultuur voor 1983, waarop voor 320 miljoen werd gesnoeid, draagt alle kenmerken van zo een besparingsbeleid. De essentiële vraag die wij daarbij kunnen stellen, waarop ook mevrouw De Backer heeft gezinspeeld, is wat het impact zal zijn van deze onverantwoorde ingreep op de wettelijke verplichtingen vastgelegd in de belangrijkste culturele decreten, want het valt mij op dat iedereen ervoor pleit om méér middelen te bekomen. Wat zal anderszinds het impact zijn op de tewerkstelling in enkele van deze grote en inderdaad arbeidsintensieve sectoren, zoals het theaterwezen, het bibliotheekwezen en het vormingswerk met volwassenen, die samen voor bijna 200 miljoen werden geamputeerd.

Indien alle geplande besparingen inzake wedden en lonen of weddetoelagen worden doorgevoerd – ik citeer nu de bevoegde Minister – dan gaat het ongeveer om een globaal bedrag van 165 miljoen weddetoelagen in deze drie sectoren, wat ruim geschat ongeveer 325 arbeidsplaatsen zou kosten.

Maar de christelijke vakbond, ondermeer deze van de culturele werkers, bezweert ons dat als we de begroting van cultuur goedkeuren zoals ze ons door de Executieve uiteindelijk wordt voorgelegd, we meteen de vooropzeg tekenen van plus minus 500 werknemers in deze sector.

Waarde collega's, dat is de echte tekenaar van de dagenlange besprekingen over de cultuurbegroting in de bevoegde Commissie en in budgetair

opzicht is de Vlaamse cultuur er wellicht even slecht aan toe als de Italiaanse lire in het Europees muntstelsel : we bengelen achteraan.

Wij zouden het uiteraard bij deze algemene bespreking over honderd en één onderwerpen kunnen hebben in dit bonte en wel erg verscheiden cultureel wereldje, maar met zo een begroting kan dat niet. In deze begroting zit geen cultuurpolitiek inzicht ; daarachter zit geen visie meer. Wij zochten tevergeefs naar prioriteiten en Wij vroegen – maar zonder resultaat – om een beleidsmatige toelichting van de Minister die zich – maar dat is al gezegd – wel beklagde over de stiefmoederlijke behandeling die hij en zijn begroting ondergingen. Verder had de Minister het slechts over besparingen en over de evidentie dat deze slechts kunnen gebeuren op de wedden en lonen. Dat is de realiteit, of het zwaartepunt van heel deze bespreking in de Commissie.

In dit kort betoog zullen wij ons dan ook beperken tot de tewerkstellingsproblematiek in de culturele sector en ook terugkomen, mijnheer de Minister, mijnheer de verslaggever, op de aanwending van het produkt van de inlevering in deze sector. Blijkbaar zijn wij op dit gebied slecht begrepen ofwel wil men ons niet begrijpen. Wat de reële dreiging op de tewerkstelling betreft, zal u mij toestaan dat ik enkele typische voorbeelden geef in twee belangrijke sectoren.

Inzake het theaterdecreet is er sinds 1979, sinds drie jaar dus, een status quo in de middelen. Dit komt neer op een globale inlevering van nagenoeg 14 procent. De oorspronkelijke begroting voorzag 454 miljoen, maar werd teruggebracht op 392 miljoen : dit is een inkrimping van niet minder dan 62 miljoen of 15 procent extra inlevering. Wanneer dit bedrag wordt gedeeld door de gemiddelde weddelast per acteur en men daarbij rekening houdt met het feit dat nagenoeg 85 procent – de procenten verschillen al naargelang de benadering, maar ook de Minister sprak over 85 procent – als weddelast moet worden beschouwd, dan komt dat overeen met een netto verlies van minimum 75 à 80 arbeidsplaatsen. **Aangezien** wij hier niet met een kalenderjaar, maar

Volksvertegenwoordiger A. Bourgeois (CVP), verslaggever over de begrotingsmaterie culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

wel met een speelseizoen moeten rekening houden, moet de beoogde besparing – als ze realistisch bedoeld is ten minste – theoretisch op zes maanden worden gerealiseerd. Dat betekent dat in de theaterwereld alleen reeds 150 banen moeten verdwijnen. Deze afdankingen maken dan wellicht deel uit van het fameuze banenplan van de Voorzitter van de Executieve waarover hier gisteren en eergisteren al is gesproken. Noteren wij in dit verband dat de Raad van Advies voor het Toneel deze besparing niet ten onrechte immoreel noemt. De Minister zal hierop antwoorden dat dit zijn fout niet is. Tegenover deze en zoveel andere bedreigingen op de tewerkstelling die in het vooruitzicht worden gesteld, omdat er zogezegd geen geld meer is, kan men onder andere de nutteloze uitgaven voor de F-16 oorlogstuig stellen. Mogen wij daaraan ook nog toevoegen – en daar spreekt niemand over – dat het theaterbudget in Vlaanderen het laagste is in Europa en dat de tewerkstelling primordiaal moet blijven. De huidige be-

sparing zou immers betekenen dat 1 op 4 contractuele theatermensen, of 25 procent, werkloos worden.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Gemeenschapsminister, geachte collega's, wat de tewerkstelling in de bibliotheeksector aangaat, zullen wij ongeveer hetzelfde beeld krijgen indien op deze manier moet worden bespaard. Voor 1982 bedroeg de totale uitgekeerde weddetoelage, en wat daarbij hoort, 500 miljoen voor ongeveer 540 voltijdse en 1100 deeltijdse personeelsleden. Dit is het equivalent voor ongeveer 800 voltijdse betrekkingen.

Ingevolge het crisisbesluit werd in plaats van de voorziene 600 miljoen slechts 500 miljoen begroot, wat effectief een tewerkstellingsvermindering betekent van nagenoeg 160 voltijdse functies.

Voor 1983 betekent het crisisbesluit, voor zover het niet gewijzigd of aangevuld wordt, toegepast op ongeveer 50 nieuwe in 1982 erkende plaatselijke openbare bibliotheken – want ook zij dienen zich aan – opnieuw een vermindering van tewerkstelling van naar schatting 20 voltijdse betrekkingen.

Met andere woorden, door de toepassing van het crisisbesluit zoals wij het kennen, levert de sector openbare bibliotheken ± 180 voltijdse betrekkingen in, of het equivalent ervan in deeltijdse betrekkingen, wat uiteraard in aantal veel hoger ligt.

Wat gaat in werkelijkheid gebeuren als de 500 miljoen frank op de begroting behouden blijven? Daarover zullen wij straks nog spreken.

Ten eerste, de gemeenten zullen niet-vastbenoemd personeel moeten afdanken, maar dat zijn er nog niet zoveel; het overgenomen personeel van de vrije openbare bibliotheken kan niet worden afgedankt. Het betreft veelal – en dit is een ander probleem dat wij later ook zullen moet aanpakken – cumulerend, deeltijds personeel, en hieraan kan juridisch niet worden geraakt.

Ten tweede, voor de nieuwe bibliotheken zullen de zo noodzakelijke

aanwervingen niet kunnen plaatsgrijpen. Gevolg: de erkenningen zelf komen in het gedrang en daarvan bestaan reeds, zoals ingewijden weten, een aantal voorbeelden.

Ten derde, voor de gemeenten betekent het een bijkomende last voor de begroting met nagenoeg 15 procent voor personeelskosten en het afdanken van naar schatting 100 à 200 tijdelijke personeelsleden.

Tot besluit moeten wij vaststellen dat, alhoewel de meest recente statistieken bewijzen dat in 1981 het aantal lezers het miljoen overtreft – het bibliotheekwezen heeft dank zij het decreet dat wij allemaal hebben gewild, de laatste drie à vier jaren een enorme vlucht genomen en dat was ook de bedoeling en wij zijn normaal gesproken nog helemaal niet aan saturatie toe – en dus 20 procent van de Vlaamse bevolking lezer is bij de openbare bibliotheek. Alleen het onderwijs is daarmee te vergelijken. De huidige begrotingsplannen zullen ervoor zorgen, als zij niet worden gewijzigd, dat de RVA weldra als instelling méér werklozen zal tellen dan de bibliotheek lezers, zeker indien de geruchten bevestigd worden, mijnheer de Minister, dat straks algemeen verplicht zal worden per uitlening bijvoorbeeld 20 frank te moeten betalen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, is dit de politiek die wij willen in een periode van diepe crisis, van grote werkloosheid en van ontredde bij velen, vooral jongeren?

Deze enkele treffende voorbeelden tonen voldoende aan waarom wij ons dit jaar in ons betoog tot het probleem van de tewerkstelling in de culturele sector hebben beperkt en waarom wij ook opnieuw in deze openbare vergadering amendementen hebben ingediend die wij voordien reeds in de Commissie hadden voorgesteld en die door de meerderheid werden verworpen. Deze amendementen hadden tot doel de oorspronkelijke middelen te voorzien voor deze drie belangrijke sectoren – het was een bewuste keuze – die bij decreet zijn geregeld en waarin voor ruim 180 miljoen werd geschraapt.

Seeuws

De verslaggever heeft zojuist terecht gewezen op onze houding van ongehoof in verband met de oprechtheid en de steun die door de meerderheid zoals men deze noemt, en die te vergelijken is met de meerderheid in het Nationale Parlement, werd verleend aan het fameuze 200 miljoen-amendement. Zoals wij trouwens van mevrouw De Backer hebben vernomen werd dit met tegenzin gesteund. Wij vragen ons dan ook af wie dat amendement uiteindelijk heeft gestemd. Wij zijn het niet geweest. De verslaggever vergat in ieder geval te vermelden dat ons vermoeden juist was, wanneer wij ons hebben onthouden.

De heer A. Bourgeois : Ik ben verslaggever van de werkzaamheden van de Commissie.

De heer W. Seeuws : Juist, maar ik had gehoopt dat de verslaggever de evolutie volgde en er een eigen noot kon aan toevoegen. Ik verwijt hem dit niet. Ik zeg alleen maar dat hij dit niet heeft vermeld omdat dezelfde meerderheid de dag nadien, als ik het mij goed herinner, prompt tegen het voorzien van de middelen heeft gestemd om deze amendementen in de uitgavenbegroting mogelijk te maken. Ik vrees dat zij straks met evenveel overtuiging het amendement van de Executieve dat op onze banken ligt, zal goedkeuren om uiteindelijk daardoor hun eigen amendementen te schrappen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in verband met het probleem van de inlevering willen wij aansluiten bij wat wij reeds enkele dagen geleden bij de bespreking van de middelen- en de uitgavenbegroting betoogden. Toen hadden wij het over de aanwending van het produkt van de inlevering van het overheidspersoneel van de nieuwe Vlaamse administratie, waarbij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ons ten onrechte antwoordde, en ik citeer letterlijk uit het Beknopt Verslag : „dat besparingen onder de vorm van inleveringen op lonen en wedden van de ambtenaren, van het eventueel begrotingstekort maar moeten worden afgetrokken”. Hij voegde daaraan toe : „dat inzake bijkomende tewerkstelling ter

compensatie geen toezegging kan worden gedaan”. Wij dachten dat daarover besprekingen aan de gang waren, maar dat is blijkbaar, volgens de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, niet het geval. Geachte collega's, dit is volkomen in tegenspraak met de toverformule van de nationale regering, namelijk drie procent inlevering zou gelijk zijn aan vijf procent arbeidsduurvermindering en drie procent compenserende aanwervingen, en ook met de syndicale standpunten ter zake. Trouwens, de Minister van cultuur had ons in de commissie aangekondigd dat hij daarover met de vakbonden overleg zou plegen. Maar, het standpunt van Minister Geens zal in dit geval – u zal mij voor deze vaststelling wel willen verontschuldigen – wel eens te meer het standpunt zijn van het Vlaams Economisch Verbond. Wij worden dit zo stilaan gewoon.

Wij zullen hier ook niet spreken over de aanwending van de inlevering op de gesubsidieerde wedden van het personeel dat tewerkgesteld wordt door de ondergeschikte besturen en waarover, voor zover wij weten, de sociale gesprekspartners nog aan het onderhandelen zijn.

Er is echter een derde groep en het past dat wij daar vandaag opnieuw over spreken. Wij hebben het hier uitsluitend over weddetoelagen die bij decreet werden vastgelegd en worden toegekend in de sectoren van de jeugd, de volksoontwikkeling, de letteren en de dramatische kunsten en ten slotte in de sector van de muziek en de lyrische kunst. Ook op dat punt zou het verslag van de rapporteur tot misverstanden kunnen leiden, omdat hij uiteraard weergeeft wat uiteindelijk door de meerderheid van de commissie is beslist, maar niet vermeldt waarop wij de nadruk hebben willen leggen. Ook eergisteren hebben wij het gehad over de berekeningswijze van die fameuze 2,47 procent. Wij hebben dat cijfer niet uitgevonden. Het staat in zoveel officiële geschriften inzake het overheidspersoneel. Het zal wellicht iets meer worden want gisteren heeft Minister Eyskens aangekondigd dat de inflatie wel 9 procent zou kunnen bedragen. Laten wij het houden bij 2,47 procent.

Mijnheer de verslaggever, geachte collega's, wij hebben gezegd dat wellicht dit produkt bij de transferten van de nationale regering naar de Vlaamse Executieve niet werd Overgemaakt. Daarom willen wij, ten eerste in deze middelen voorzien, en hebben wij ten tweede, de bedoeling die aan te wenden binnen de sector, niet om het tekort te dekken, maar wel om de tewerkstelling in de sector te compenseren of nieuwe tewerkstelling aan te trekken, precies zoals de nationale regering dat zelf vraagt. Dat geldt uiteraard ook voor Vlaanderen en voor onze sector. Er is geen enkele reden waarom dit niet zou gelden voor Vlaanderen. Zelfs als het over weddetoelagen gaat moet het procentueel worden bepaald en moet dit deel van de inlevering terugvloeien naar compenserende tewerkstelling. Dat is de zin van de amendementen die wij opnieuw hebben ingediend. In de mate dat bij die inkomensoverdrachten naar de Vlaamse Gemeenschap forfaitair rekening werd gehouden met een indexerings met slechts 5,6 procent voor 1983 en bijgevolg een bijkomende loonmatiging in deze sector reëel werd opgelegd, welke geraamd kan worden op 2,47 procent, stellen wij amendementen voor om in een provisie te voorzien voor compenserende maatregelen inzake tewerkstelling, naar analogie met wat werd voorgesteld maar nog niet is aangenomen voor de openbare diensten, waar 1,6 procent compenserende aanwervingen worden in het vooruitzicht gesteld.

We zullen te gepaste tijde daarop terugkomen, te meer dat onze Gemeenschapsminister van cultuur op onze herhaalde vragen, en steeds volgens het verslag, bevestigde „dat hij alle mogelijke inspanningen zou doen om te komen tot een gunstige onderhandelingspositie die zou toelaten dat deze inlevering inderdaad terugkeert naar de cultuursector waarover het gaat. De Minister is ons hierover enige uitleg verschuldigd. Zijn opvatting gaat wel in de richting van onze voorstellen, maar is in tegenspraak met wat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve hier eergisteren heeft verklaard naar aanleiding van ons betoog. Tot daar, mijnheer de Voorzitter.

Seeuws

ter geachte collega's, de wel meest deprimerende van mijn uiteenzettingen sinds ik lid ben van deze Vlaamse Raad.

Ik zou met de grote Vlaamse tekenfilmer Raoul Servais willen verwijzen naar zijn tragi-komische prent „De valse noot” in verband met deze begroting. Ware met de tewerkstelling in de culturele sector ook niet meteen de menselijke creativiteit en dus ook „het vrije woord” in gevaar gebracht, mijnheer de Minister, ik zou bij de bespreking van deze begroting liever hebben gezwezen deze keer, beschaamd als ik ben over mijn medeverantwoordelijkheid. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, uitgerekend op een moment dat de vrij gekozen of de verplichte vrijetijd van honderdduizenden toeneemt, zit de Vlaamse Executieve met een culturele begrotingskater.

Het is de aanleiding om, gewetensvol, na te gaan wat wel en wat niet met gemeenschapsgeld moet worden gedaan. Het vormt terzelfdertijd de gelegenheid om dood hout te knippen.

Om de beweegredenen van een en ander beter te kunnen doorgronden, past een evolutieschets van de culturele beleidsvoering in de Vlaamse Gemeenschap.

Naargelang de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap toenam, groeiden ook de mogelijkheden en de middelen. Een voorbeeld ter illustratie : in 1945 was op de rijksbegroting 750.000 frank voorzien voor de volksontwikkeling ; in 1970 reeds 70 miljoen en in 1979, 502 miljoen.

Analoog met deze cijfermatige ontwikkeling, nam in de socio-culturele sector het belang toe van de beroepskracht en inherent daarmee het belang van het diploma ten nadele van het vrijwilligerswerk en van de ervaring binnen de sector.

Een ander markant gegeven binnen

deze evolutie is : naargelang de mogelijkheden en de middelen voor de culturele sector toenamen, verhoogde de invloed van de overheid.

Zo wordt bijvoorbeeld uitsluitend infrastructuur in eigendom van de plaatselijke, provinciale of Vlaamse overheid gesubsidieerd. De wetgeving op het openbaar bibliotheekwerk voorziet nog alleen overheidsinfrastructuren. Het personeel van de openbare bibliotheken wordt haast exclusief overheidspersoneel. De gemeenten krijgen cultuurconsulenten, jeugdanimatoren en sportanimatoren.

Gelijklopend daarmee is ook het toenemend impact van de administratie. Naargelang de reglementering uitgebreider en ingewikkelder werd en de omvang van de subsidies toenam werd de invloed van de administratie groter. Men interpreteert, voert inspecties uit en superviseert.

Het overheidsbeleid werd dus veel indringender en het departement Nederlandse cultuur groeide explosief.

Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Tegenover deze explosieve groei in de zeventiger jaren, moeten we thans de vraag durven beantwoorden of we, als politiek verantwoordelijken, bereid zijn felle inspanningen te leveren om datgene wat is tot stand gebracht niet te laten verkommeren onder druk van een scherpe economische crisis, maar wel beseffende dat wat „was” nooit meer „zal zijn” wat inhoudt dat de nog beschikbare middelen daar zullen moeten besteed worden, waar de noden het grootst zijn.

Die ondankbare opdracht tot een goed einde brengen, veronderstelt een flinke dosis interne solidariteit van het socio-cultureel werk en vergt vanwege de beleidsverantwoordelijken een bereidheid tot het „her-denken” van het cultuurbeleid, in het perspectief van de vaststelling dat een half miljoen mensen als werkloos geregistreerd zijn, dat nog eens zoveel anderen niet in het klassieke uithuizige arbeidsproces betrokken zijn, dat de mens ouder wordt dan ooit te voren en dat duobanen en werktijdverkorting de vrije tijd nog aanzienlijk zullen doen toenemen.

Het „her-denken” van het cultuurbeleid moet, uiteraard, in nauw oveleg gebeuren met de rechtstreeks betrokkenen.

Om te vermijden dat de door te voeren besparingen, die niet te vermijden zijn, te abrupt aankomen, moet een gesprek op gang worden gebracht met de gesubsidieerde verenigingen, waardoor deze op voorhand weten wat zij nog te verwachten hebben en waardoor zij intern tijdig de nodige maatregelen kunnen treffen.

De omstandigheden dwingen ons te zeggen dat ook de culturele organisaties zich besparingen moeten weten op te leggen. De idee om aan organisaties die voor meer dan 50 procent van hun inkomsten gesubsidieerd worden een besparingsplan op te leggen dient te worden uitgetest, zoals er evenzeer een sleutel moet worden gehanteerd betreffende het voorstellen van een minimumpercentage aan eigen inkomsten, ten einde papieren organisaties geen kans te geven.

Anderzijds herhaal ik de stelling die ik reeds tijdens de commissiebesprekingen naar voren bracht : er moet voorrang gegeven worden aan de erkenning en subsidiëring van het socio-cultureel werk dat per decreet geregeld is.

Deze stelling belet evenwel niet na te gaan hoe de decreten zodanig kunnen worden aangepast dat de integrale uitvoering ervan kan gewaarborgd worden.

Op het moment dat, omwille van het noodzakelijk te voeren soberheidsbeleid, het voortbestaan van bepaalde instellingen op het spel staat, mogen we onze kritische houding ten opzichte van het gevoerde beleid in het buitenland zeker niet verzwakken.

Ondanks de gunstige kentering die in De Brakke Grond kan worden waargenomen sedert de directeur-wisseling, dient toch blijvend te worden erkend dat ons cultureel centrum te Amsterdam een zware dobber blijft.

Rekening houdend met de investeringslasten, de personeelslasten, de functionele en exploitatie-uitgaven, dient te worden erkend dat het rendement erg gering is.

Beysen

Het zet me er toe aan te blijven wijzen op het feit dat, indien zou blijken dat 'de trend om de cultuursector binnenslands niet de strikt noodzakelijke middelen te verschaffen zou bestendig worden, er blijvend vragen moeten gesteld worden over de opportuniteit van het behoud van De Brakke Grond.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in het tweede luik van mijn tussenkomst, wens ik aandacht te besteden aan het artistiek beleid.

Mag ik voorafgaand mijn diepe bezorgdheid uitspreken over de impact van het politiek leven op het artistiek beleid. Daar waar het artistiek beleid, in wezen, de vrijheid en het a-dogmatisch denken moet uitademen, bemerken we dat de politiek zich teveel met dit belangrijk beleidsonderdeel onledig houdt.

Het wordt tijd dat men zich, over de partijgrenzen heen, rustig aan het bezinnen zet over de gevolgen van de politieke en ook syndicale bemoeienissen met het artistiek beleid.

De gevolgen zijn niet gering als we nagaan met welke torenhoge problemen we geconfronteerd worden met betrekking tot opera, theater en orkest.

Over de Opera voor Vlaanderen zou ik me, zo mogelijk, nog kritischer moeten uitlaten dan zulks vorig jaar het geval was.

Waar ik me naar aanleiding van de besprekingen de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve ergerde over het feit dat de directie van de Opera voor Vlaanderen liet weten niet de minste verantwoordelijkheid te kunnen of te willen opnemen voor het seizoen 1981-1982, omwille van een te korte voorbereidingsperiode, kan ik nu niet nalaten mijn onthutsing uit te spreken over het feit dat diezelfde directie van de Opera voor Vlaanderen meer energie steekt in het opstellen van politieke pamfletten, die als bijlage aan het programma aan de schaarse operabezoekers worden overhandigd, dan in het nastreven van een innovierend operabeleid dat, zoals elders in dit land bewezen wordt, wel tot de

verbeelding spreekt van de operaliefhebbers.

Sta mij toe daarover enkele kritische vragen te stellen.

Kunnen 3,5 miljoen decor-onkosten voor een produktie die slechts 6 keer gespeeld wordt een verantwoorde uitgave genoemd worden ?

Is het noodzakelijk en verantwoord dat zowel decors als kostuums overwegend uit het buitenland moeten ingevoerd worden ?

Dienen er geen indringende vragen gesteld over het feit dat een optreden van de Opera voor Vlaanderen nu precies het dubbel kost van wat vroeger een optreden kostte te Antwerpen of te Gent ?

Kan het een voorbeeld van efficiënt beleid worden genoemd dat een buitenlandse gaste wordt geëngageerd voor het zingen van vier zinnen in één produktie, daarbij wetende dat aan buitenlandse gastvedetten veel hogere gages worden uitgekeerd, om nog niet te spreken van de ruime verplaatsings- en verblijfskosten ?

En in welk soort beleid past het dat men voor het brengen van één en dezelfde produktie de rolbezetting quasi volledig moet wijzigen, al naargelang men in België, met buitenlandse gastvedetten, of in het buitenland, uitsluitend met Belgische artiesten omwille van een optreden in het kader van een internationaal cultureel akkoord, dient op te treden ?

— **De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op-nieuw als Voorzitter op.**

Alvorens zich publieke vragen te stellen zoals : „over hoeveel krediet beschikken onze politieke instellingen nog ?” zou de directeur van de Opera van Vlaanderen zich best eens afvragen over hoeveel krediet de Opera voor Vlaanderen nog wel beschikt.

Vorig jaar, mijnheer de Minister, heb ik reeds gewaarschuwd dat de Opera voor Vlaanderen op het financiële vlak wel eens een vat der Danaïden voor de Vlaamse Raad zou kunnen worden. Deze bekommernis klinkt nu nog veel indringender. Met belangstelling wordt dan ook uitgekeken

naar uw beslissingen, die moeten voorkomen dat de mislukking van de Opera voor Vlaanderen, die reeds van bij de start van het initiatief zat ingebouwd, zou ontaarden in een totale „opera-débaclé”.

Na de Opera voor Vlaanderen, breng ik de Antwerpse Philharmonie op het tapijt.

De nijpende situatie waarin dit symfonisch orkest zich bevindt, heeft haar oorzaak in het niet optreden tegen problemen waardoor de instelling is vastgelopen.

Jarenlang tolereerde men dat het orkest te weinig optredens gaf, dat het aantal week-end optredens tot een minimum werd beperkt, onder syndicale druk ; dat een te ruime regeling werd toegepast inzake verplaatsingsvergoedingen en compensatiedagen.

De problemen hebben door gebrek aan een adequate aanpak ertoe geleid dat vandaag openlijk de vraag wordt gesteld : moet de Antwerpse Philharmonie blijven voortbestaan ?

Het is niet mijn bedoeling op deze vraag bevestigend of ontkennend te antwoorden, omdat het antwoord in belangrijke mate afhangt van vragen zoals : hoeveel geld moet een volksgemeenschap besteden aan zijn cultuur, hoe moet dit geld verdeeld worden over de verschillende vormen van cultuur en welke kwalitatieve en/of kwantitatieve normen mogen gesteld worden om subsidie te rechtvaardigen ?

De heer W. Seeuws : Zoveel als voor Landsverdediging.

De heer E. Beysen : Mag ik bondig stellen dat het voortbestaan van de Antwerpse Philharmonie niet in het gedrang zal worden gebracht indien zal kunnen bewezen worden dat de lasten die de overheid moet dragen, inzonderheid de personeelslasten, geen aanleiding zullen vormen tot hogere uitgaven, ook niet indien het personeelsstatuut zou gewijzigd worden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Beysen, u weet toch zelf dat men in Oostenrijk evenveel uitgeeft aan de Wiener Philharmoniker als aan de hele buitenlandse dienst en dat de Oos-

Van Elewyck

tenrij kers de Wiener Philharmoniker trouwens belangrijker vinden dan de rest van het departement van Buitenlandse Zaken.

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Elewyck, dezelfde opmerking kan gelden omtrent de middelen die ter beschikking van het theater worden gesteld. De heer Seeuws heeft er daarnet nog op gewezen dat het tijd wordt er de aandacht op te vestigen dat wij op Europees vlak achteraanhollen wat de kredietverlening voor de theaters betreft. Ik denk dat uw opmerking geplaatst moet worden in een breder algemeen beleidsperspectief.

De heer J. Van Elewyck : Daar ben ik het mee eens.

De heer E. Beysen : Dat wil echter niet zeggen dat deze vragen niet moeten behandeld worden.

Inzake het theaterbeleid pik ik daarbij in, al zal ik zeer bondig zijn.

Men moet toch ook durven zeggen dat een aantal gezelschappen gewoon geen aanspraak meer kunnen maken op de subsidie waarin door het ministerie was voorzien omdat zij niet voldoen aan de normen vervat in dit decreet. Daar wordt niet voldoende tegen opgetreden, onder meer omdat de samenstelling van de adviescommissie voor theater in vraag kan worden gesteld.

Ik dring nogmaals aan bij de Minister opdat de samenstelling van die adviescommissie zou worden gewijzigd. Er moet onverenigbaarheid worden ingebouwd tussen het lidmaatschap van de adviescommissie en het waarnemen van de directie van een theater.

Dit betekent niet dat dit theaterdecreet niet aan herziening toe is. Ook daarover moeten wij ons bezinnen.

Op het theatervlak, zoals ook in andere sectoren van het artistiek beleid, mag geëist worden dat de toeschouwers een maximum aan eigen bijdrage leveren. De bereidheid daartoe zal des te gemakkelijker aanwezig zijn, naarmate de kwaliteit die aangeboden wordt hoger zal liggen.

Stellen dat de overheid ervoor moet zorgen dat de orkesten kunnen spelen en de toneelgezelschappen kunnen optreden, ook al zit er te weinig publiek in de zaal, gaat niet langer op.

Een minimumdrempel van eigen inkomsten, zoals u vooropstelt, mijnheer de Minister, moet onverwijld worden ingesteld.

De heer W. Seeuws : Ik heb cijfers horen citeren van 5 procent en 10 procent, in de Commissie, en in de pers heb ik gelezen 20 procent. Moeten morgen 50 procent eigen middelen worden ingebracht ?

De heer E. Beysen : Mijnheer Seeuws, het komt mij niet toe een norm te stellen voor de eigen inkomsten. Toch is het nodig voor deze materie spoedig een normering door te voeren. Het is bewezen dat heel wat mensen bereid zijn een hoge prijs te betalen wanneer kwaliteit op het artistieke vlak wordt gebracht. U weet net zo goed als ik dat in alle belangrijke centra van ons land initiatieven, meestal privé, worden genomen waar gastoptredens worden gebracht, zowel inzake theater, orkest, muziek, ballet enzovoort, waar heel hoge prijzen worden gevraagd. Dan blijkt dat de zalen op een minimum van tijd zijn uitverkocht.

De heer W. Seeuws : Maar dat gaat om één optreden per jaar. Hier geldt niet de verplichting opgelegd door het theaterdecreet dat een gezelschap per jaar zoveel optredens moet geven, met zoveel aanwezigen, enzovoort.

De heer E. Beysen : Als dat wordt vastgesteld meen ik dat er redenen voorhanden zijn om een globale regeling te treffen waarbij ernaar gestreefd wordt de minimum inkomprijs op te voeren, al moet ervoor gezorgd worden dat het binnen de perken blijft. Daar ben ik het met u over eens.

Het gaat toch niet langer op dat bijvoorbeeld een theater er niet in slaagt meer dan 5 procent eigen inkomsten te verwerven. Helaas stellen wij daarenboven nog vast dat het om een overheidstheater gaat, namelijk het Reizend Volkstheater.

Dit is een provinciaal initiatief. Reeds gedurende verschillende jaren – ik

heb daar destijds tijdens de oktoberzittingen van de provinciale raad van Antwerpen verschillende keren over geïnterpelleerd – stellen wij vast dat er geen behoefte meer is aan een dergelijke vorm van theater omdat op het ogenblik alle theaters, die door het decreet werden erkend, reizende theaters zijn. Ik meen dat als iets dergelijks wordt vastgesteld, men de moed moet hebben daar tegen op te treden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Beysen, om het debat straks gemakkelijker te maken wens ik u te vragen even te preciseren. Wanneer u spreekt over eigen inkomsten, bedoelt u dan inkomsten door bezoekers of door firma's ?

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Elewyck, eigen inkomsten zijn inkomsten die door de theaters op hun activa kunnen worden ingeschreven.

Ik pleit er in de eerste plaats voor dat die inkomsten zouden komen uit een hogere bijdrage van de theaterliefhebber, wat vanzelfsprekend niet uitsluit dat er kan worden gedacht aan sponsoring. Ik ben echter van mening dat dit toch niet de aangewezen weg is, omdat dan misschien wat het inhoudelijke betreft zal moeten worden ingeleverd op kwaliteit en niveau. Dit moet volgens mij worden vermeden. Men moet de theaterdirecties hun artistieke vrijheid laten. Zij moeten hun programmatie zelfstandig kunnen bepalen, waarbij evenwel voldoende rekening moet worden gehouden met de wensen van het publiek.

Mijnheer de Voorzitter, mag ik vooraleer ik overschakel naar het slot van mijn uiteenzetting een kort tussenspel inlassen over een volledig andere problematiek, te weten het jeugdbeleid. De opmerking van de verslaggever, de heer Vermeiren, die aanstipt dat er een overdracht van bevoegdheden heeft plaatsgevonden, moet onder de aandacht van de Vlaamse Raad worden gebracht. De bevoegdheden van de jongeren-adviescentra en de jongereninformatie-centra werden overgeheveld van de Gemeenschapsminister van cultuur naar de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnzorg. Ik aarzel niet te zeggen dat dit een vergissing is.

Beysen

De beslissing houdt in dat een niet-onbelangrijk deel van het jeugdbeleid, te weten de adviesverstrekking voor jongeren in probleemsituaties van de meest diverse aard en de informatieverstrekking aan de jongeren, wordt weggesneden van het bestuur binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dat verantwoordelijk is voor het jeugdbeleid in Vlaanderen. Een jarenlange strijd van het Bestuur voor jeugdvorming, daarin gesteund door de Vlaamse Jeugdraad, om dit bestuur te doen uitgroeien tot het bestuur dat in nauwe samenwerking met de betrokkenen een beleid uitstippelt voor jongeren in de meest verscheiden leeftijds- en leefsituaties, wordt thans „beloond” door een bevoegdheidstransfert. Dat zulks gebeurt in een periode waarin vele jongeren maatschappelijk losgeslagen worden onder de nefaste invloed van de gesel van de jeugdwerkloosheid en onder druk van de knagende gevoelens van onzekerheid en twijfel, maakt de beslissing nog onbegrijpelijker omdat kan worden gevreesd dat de jarenlange opgedane beleidservaring inzake het bereiken van probleemjongeren, inzake crisisopvanginitiatieven en inzake communicatie en informatie, door deze bevoegdheidsverheveling dreigt teloor te gaan.

De continuïteit van dit soort werk, die een primaire voorwaarde is, wordt door het wegtrekken van de bevoegdheid uit het Bestuur voor Jeugdvorming bedreigd.

Mijnheer de Minister, ongetwijfeld kent u het gezegde : „Geef een vrouw een vinger en ze neemt de hele hand”.
(Protest bij sommige leden)

Mevrouw W. Demeester - De Meyer : Geldt dit alleen voor vrouwen ?

De heer E. Beysen : Mijnheer de Minister, laat uw geachte collega, de Gemeenschapsminister voor gezin en welzijnszorg, klaar en duidelijk begrijpen dat er niet verder moet worden aan gedacht de bevoegdheid voor bepaalde aspecten van het jeugdbeleid op te delen onder de verschillende Gemeenschapsministers. Integendeel kan u rekenen op de steun van de PW-fractie om van het Bestuur voor

Jeugdvorming hét bestuur te maken bevoegd voor alle aspecten van het jeugdbeleid, in de ruimst mogelijke zin.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ten slotte wens ik namens mijn fractie uiting te geven aan onze bezorgdheid omtrent het uitvoeren van de begroting 1983. Er doen zich drie grote problemen voor, die ook reeds door vorige sprekers werden belicht, met name het bibliotheekwerk, de theaters, het vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband. Het komt ons voor dat een té abrupte koerswijziging ten opzichte van deze sectoren wordt voorgesteld waardoor een niet onbelangrijk aantal engagements, aangegaan door de initiatiefnemers op basis van goedgekeurde decreten, niet kunnen worden nagekomen. Omdat wij enerzijds de overtuiging zijn toegedaan dat wij als politiek verantwoordelijken de plicht hebben om aangegane verbintenissen, bij decreet vastgelegd, uit te voeren en omdat wij anderzijds menen dat het niemand's bedoeling kan zijn de culturele sector te provoceren door nogal lukraak met het snoeimes om te springen, heeft onze fractie toestemming gegeven om tijdens de commissiebesprekingen amendementen in te dienen die tot doel hebben de grootste noden te lenigen inzake bibliotheekwezen, theaters, vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband en vormingswerk voor kansarme jongeren. De Executieve heeft echter geoordeeld deze inspanningen teniet te moeten doen, eveneens door middel van amendementen.

Hoezeer wij ook bekommerd zijn voor het in toom houden van de overheidsuitgaven, toch betreuren wij dat de indicaties, die door de Commissie voor culturele aangelegenheden en voor pedagogische en didactische vorming aan de Executieve werden overgemaakt, botweg werden afgewimpeld.

Het is nog min noch meer een onheuse behandeling van de leden van de Vlaamse Raad. Mijn taal zou minder scherp klinken, indien kon aangetoond worden dat, op alle terreinen, een gelijkwaardige austeriteitshouding zou worden aangenomen. Dit is - ik laat in het midden of ik nu „gelukkig”

of „helaas” moet zeggen - niet waar. Is het bijvoorbeeld niet zó dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve met de idee speelt om bijkomende kredieten te vragen voor de uitvoering van het informaticaprogramma 1983 ? Als deze inlichtingen juist zijn en indien op deze suggestie zou worden ingegaan, denk ik dat niets in de weg staat om te zeggen dat, wat voor de informatica kan, hoe belangrijk ook - en mevrouw De Backer heeft dat daarstraks onderstreept - eveneens voor de culturele sector moet kunnen.

Mijnheer de Minister, ik wens tijdens de bespreking van uw begroting te vernemen of, wat zal kunnen voor de informatica, ook zal kunnen voor de cultuur.

Mijnheer de Minister, u bent aan het hoofd gekomen van het Cultuurdepartement op een moment dat, om financiële redenen, halt diende te worden toegeroepen aan de gestadige uitbouw van deze sector. Het voeren van een soberheidsbeleid wordt u door velen, die ondanks alles nog steeds willen doen geloven dat er geen vuiltje aan de subsidie is, niet in dank afgenomen. Laat hen betijen, ooit zullen ze wel in de realiteit ontwakken. Ondertussen echter, moet onverpoosd verder geijverd worden, om met minder middelen meer trachten te doen.

Voor uw streven om de eigen inkomsten van de gesubsidieerde instellingen en organisaties te doen opdrijven, voor uw betrachting om terug te komen tot de oorspronkelijke uitgavenverhoudingen - te weten 1/3 voor de werking en 2/3 voor de wedden en lonen - voor uw bekommernis om bepaalde decreten aan te passen in verhouding tot de noodwendigheden, waarbij er moet van uitgegaan worden dat in ruil voor de mindere subsidies, sommige normen moeten versoepeld worden, voor uw inzet om de tewerkstelling binnen de culturele sector zo optimaal mogelijk te vrijwaren, kan u rekenen op de steun van de PVV-fractie.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

De Beul

Gemeenschapsminister, dames en heren, bij de bespreking van de vorige cultuurbegroting in juni 1982 hebben wij ons nadrukkelijk afgezet tegen de traditionele opvatting die cultuurbeleid gelijk stelt aan subsidiebeleid en de cultuurbegroting opvat als een bijstandsbegroting voor verenigingen en lagere overheden die, hoe dan ook, ergens met cultuur of wat men daaronder wenst te verstaan, bezig zijn of verondersteld worden zulks te doen.

Wij hebben toen gepleit voor een beleidsverandering die correct zou inspelen op de noden van deze moeilijke crisistijd, voor een globaal cultuurbeleid dat zeer ver de oevers van het klassieke subsidiebeleid overschrijft en dat wezenlijk moet inspelen op de in de toekomst als maar toenemende autonome vrijheid, die iedereen zelfstandig en vrij op een zinvolle wijze moet kunnen gebruiken. Wij hebben toen aangetoond dat zulk vernieuwend globaal cultuurbeleid niet kan zonder adequate financiële middelen en zonder een planmatige aanpak.

Tot onze ergernis moeten wij nu constateren dat de cultuurbegroting 1983 èn qua middelen èn qua gebrek aan visie en planmatigheid op de oude leest geschoeid blijft.

Tijdens de besprekingen van de begroting in de commissie is gebleken dat de Gemeenschapsminister van cultuur zich op het financiële vlak door zijn collega's in de Executieve heeft laten rollen als een schooljongen wiens knikkers door de stoute kameraden zomaar worden afgenomen. Zielig was het een Gemeenschapsminister van cultuur te moeten meemaken die zich in de commissie komt beklagen, net als een schooljongen bij zijn moeder, opdat hem zijn verloren kredieten zouden worden teruggegeven. De Commissie van cultuur heeft zulks gedaan door het goedkeuren van amendementen ten belope van 200 miljoen en niet uit misplaatst medelijden met een berooide Minister, maar om verdere afbraak van het cultuurbeleid te voorkomen.

Normalerwijze had de Gemeenschapsminister van cultuur bij het afzettingsmaneuver van de Voorzitter

van de Executieve zijn portefeuille in de weegschaal moeten gooien, maar ja, het zijn alleen sterke politici die zich zulke weelde kunnen veroorloven en dagdromers kunnen nu eenmaal niet op tegen niets ontziende technocraten.

Het droevige verhaal van de berooide Cultuurminister die zo slecht kan knikkeren, dermate zelfs dat hij vorige week in de Executieve zijn pas teruggewonnen kredieten weerom kwijt speelde, zou ons hart met leedvermaak kunnen vervullen ware het niet dat de gevolgen ervan desastreus zijn voor het cultuurbeleid. Wij kunnen niet akkoord gaan met de door de Executieve uitgevoerde afslanking van de cultuurbegroting en wel om drie goede redenen, een culturele, een sociale en een economische.

Samen met Aurelio Peccei, vergrijsde economist en voorzitter van de Club van Rome, zijn wij de mening toegedaan dat onze culturele evolutie is achtergebleven bij de economische en technologische ontwikkeling. Wij hebben een enorme macht ontwikkeld, maar wij zijn niet in staat door een gebrek aan culturele capaciteiten met die macht om te gaan. Nu wij de postindustriële samenleving inglijden, verkeert het totale menselijke systeem in een crisis. „Alleen cultuur kan de wereld redden”, zegt Peccei, en cultuur ziet hij in de breedst mogelijke zin van het woord, met inbegrip van de milieubeweging, vredesbeweging en de beweging voor de mensenrechten. In deze tijd van algemene en diepgaande crisis van het Westerse systeem, is besnoeien op cultuurmiddelen strijdig met de bekommernis die men van de overheid mag verwachten om de post-industriële samenleving menswaardig op te bouwen. Zulks was trouwens ook de mening van de interprovinciale cultuurraad voor Vlaanderen wanneer hij zijn nieuwjaarswensen voor 1983 als volgt formuleerde : „Indien men ervan uitgaat dat de beleving van onze culturele waarden de geestelijke basis is van onze samenleving, dan mag men de ondersteuning en de uitbouw ervan niet afhankelijk stellen van financiële middelen. Meer dan ooit moet men ervan overtuigd zijn dat economische recessie geen reden mag zijn tot het

afbreken van de culturele verworvenheden, maar dat alle krachten moeten worden aangewend om met de beschikbare middelen een mensgericht cultuurbeleid te blijven verzekeren”.

Vlugger dan verwacht, vlugger dan sommige sociologen het vijftien jaar geleden voorspelden, zitten tal van medeburgers opgescheept met een zee van autonome vrije tijd ; 500.000 werklozen nu, straks 800.000 of veel meer, moeten hun dagen doorbrengen zonder productief werk en zijn voor het verdrijven van de tijd grotendeels aangewezen op de voorzieningen van de culturele sector.

In deze tijd van grote en steeds toenemende werkloosheid doelbewust besparen op de cultuurmiddelen en daardoor onder meer het openbaar bibliotheekwerk, waar wij tussen haakjes nog maar amper begonnen zijn onze bedroevende achterstand ten opzichte van het buitenland in te lopen, terug op losse schroeven zetten, terwijl precies het openbaar bibliotheekwerk het begeleidingsinstrument bij uitstek is om door informatie, vorming en ontspanning bij te dragen tot het zinvol doorbrengen van de gedwongen vrije tijd, is hoe dan ook niet te verenigen met de dwingende sociale bekommernis voor onze werkloze medeburgers, waarvan de overheid blijk zou moeten geven.

Besparingen in de culturele sector vertalen zich quasi onmiddellijk in gestegen werkloosheidscijfers. Nu is een van de prioriteiten van ons algemeen beleid : het terugdringen van de werkloosheid door het behoud te betrachten van de bestaande arbeidsplaatsen én door het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen. De culturele sector is arbeidsintensief en heeft hoe dan ook toekomst, gelet op de steeds maar toenemende autonome vrije tijd. Niet alleen het beveiligen van de bestaande arbeidsplaatsen in deze non-profit sector ligt dan ook voor de hand, maar tevens het opvangen van een stuk werkloosheid dat wordt gecreëerd door het rationaliseringsproces in de productieve sector ; denken wij maar aan het arbeidsbesparend effect van nieuwe technologieën zoals de telematica, de bureautica en de robotisering.

Bovendien is de cultuursector voor

De Beul

bepaalde nieuwe en spitstechnologieën een enorm afzetgebied. Nemen wij terug het voorbeeld van het openbaar bibliotheekwerk dat in de gedachtenwereld van sommigen blijkbaar geassocieerd blijft met een stel rekken vol muffige boeken.

Iedereen zal echter beseffen dat precies op dit domein binnen de eerstvolgende tien jaar ingrijpende veranderingen zullen gebeuren. De gedigitaliseerde catalogus zal worden ingevoerd, de videobanden en compactdiscs zullen zeer vlug moderne boeken- en de tijdschriftencollecties vervoege, en onmiddellijk daarna komt heel de wereld van de view-data met alles erop en eraan. Nu besparen op het openbaar bibliotheekwerk betekent niet alleen op korte termijn het scheppen van een culturele achterstand maar tevens het onthouden van een afzetgebied aan onze meest moderne bedrijven, wat economisch niet te verantwoorden is.

Zoals uit het voorgaande blijkt, zijn er voldoende argumenten om ons af te zetten tegen afslanking van de culturele middelen en om te pleiten voor een expansief cultuurbeleid.

Een volwaardig cultuurbeleid, en vooral een expansief cultuurbeleid zonder plan of visie is onmogelijk, ondoelmatig en inefficiënt en leidt onvermijdelijk tot afwending en verspilling van financiële middelen, wat zeker in deze crisistijd door niemand kan worden getolereerd.

En hier, mijnheer de Minister, wringt het schoentje. Tevergeefs hebben uw collega's in de Executieve aangedrongen op een algemeen beleidsplan voor uw sector, tevergeefs ook hebben leden van deze Raad zulks gedaan. De versie in de Executieve voor uw begroting is dan ook verklaarbaar. Ook wij hebben moeite met uw beleid of liever met het onderbreken ervan. Vorig jaar hebben wij gevraagd een sociaal-cultureel planbureau op te richten om de sociale en culturele situatie in Vlaanderen door te lichten met de bedoeling voorstellen te krijgen voor de werking op het terrein ten einde te weten welke middelen en instrumenten het nuttigst kunnen wor-

den ingezet en om een objectieve effectrapportering te krijgen van de bestaande en in uitvoering zijnde beleidsmaatregelen. Daar is helemaal niets van in huis gekomen en dit ondanks het feit dat u binnen de Executieve bevoegd is voor het wetenschappelijk onderzoek.

Grosso modo komt het door u gevoerde beleid neer op „laissez faire, laissez passer” en dagelijkse improvisatie, de ene keer goed gelukt, de andere keer minder goed. Uw aanpak van de „samenlevingsopbouw” met de daaruit voortvloeiende herstructurering is prijzenswaardig maar bevestigt spijtig genoeg alleen de algemene regel. Niettemin is deze aanpak een goed voorbeeld van wat in de cultuursector mogelijk is, indien de wil daartoe aanwezig is.

Op andere terreinen blijft het bij halfslachtige pogingen. Uw filmbeleid is daarvan een schitterend voorbeeld. Het feit dat de selectiecommissie voor de culturele film het liet afweten is daar niet vreemd aan. De filmproducenten weten immers dat het advies van deze commissie voor u niets meer uitmaakt, vermits zij de toezegging van subsidies op voorhand rechtstreeks op uw kabinet kunnen bepleiten en bekomen. Wij zijn benieuwd of de nieuwe filmcommissie, die u gaat samenstellen, zulks zal pikken.

Het nieuw reglement voor de filmsubsidies dat u hanteert, gaat sterk in de commercialiserende richting daar de nadruk wordt gelegd op het tot stand brengen van co-producties. Zulks is op zichzelf niet zo maar af te wijzen maar dan moeten er voor onze Vlaamse privé-producenten wel voldoende mogelijkheden tot co-productie aanwezig zijn. Dit lijkt ons alleen haalbaar indien er een regelmatige en doelbewuste samenwerking kan komen met de BRT-Televisie, maar daarvoor doet u dan blijkbaar weer niets. Het is duidelijk dat een filmfonds veel soepeler zou kunnen werken om co-producties met het buitenland te bewerkstelligen terwijl het bovendien de inbreng van privé-sponsors zou kunnen verwerken. Een filmfonds staat echter blijkbaar niet op uw programma. En zo zouden wij kunnen verder gaan . . .

Wanneer u dan eens luidop nadenkt – de pers schijnt altijd mee te luisteren – over de mislukte fusie „opera van Vlaanderen”, met zijn gebrekkige infrastructuur, over een volwaardige „Barok-opera” in Gent, over een eigen orkest voor het Ballet van Vlaanderen, over een „Philharmonie van Vlaanderen” enzovoort, . . .

De heer W. Seeuws : Gent heeft dat niet gevraagd.

De heer A. De Beul : Dan wordt dit, binnen de kortste keren, door uw kabinetattachés als regelrechte dagdromerij en „wishfull-thinking” weggevuifd.

Niettemin vraagt iedereen zich af wat nu precies uw plannen ter zake zijn of zal alles gewoon bij het oude blijven ?

Zullen wij ook dit jaar de zoveelste wederuitgave krijgen van het subsidie-decreet L. Detiège voor de „Philharmonie van Antwerpen” of komt er inderdaad een decreet tot oprichting van een „Filharmonie van Vlaanderen” ? Gaat u de intercommunale „Opera van Vlaanderen” saneren of niet ? Blijven er twee gezelschappen en twee orkesten of niet ? Krijgt het Ballet voor Vlaanderen een eigen zaal en een eigen orkest of niet ? Komt er in Gent nu een volwaardige „Barok-Opera” of niet ?

Over uw benoemingsperikelen in deze sector zullen wij het maar niet hebben. Daarover is in de pers al genoeg geroddeld. Maar, mijnheer de Minister, uiteindelijk willen wij nu toch wel weten waar wij in de sector muziek en lyrische kunsten aan toe zijn.

In het verslagboek van de Vlaamse Executieve : „1982 – een jaar Vlaams beleid” lezen we dat u de vier uitvoeringsbesluiten van het theaterdecreet van 15 juni 1976 heeft herwerkt. Wat nieuws brengen deze besluiten inzake programmatie, productiekosten en toegangsprijzen, want het is toch wel duidelijk dat u de eigen inkomsten van de toneelgezelschappen wil doen stijgen. Hoe zal u dat kunnen zonder op de voormelde factoren in te grijpen ? Heeft u daarbij gedacht aan het gevaar voor „vertrouwen” en aan de door het cultuurpact gewaarborgde

De Beul

vrijheid van het artistieke beleid ? Ook hier zijn wij nieuwsgierig naar duidelijkheid in uw beleid.

Nopens het kapittel beeldende kunsten en musea kunnen wij kort zijn. Wanneer mogen wij een beleidsplan verwachten teneinde de oeverloze spreiding van onze musea in te dijken ? Komt er een decreet tot erkenning en rangschikking van de musea ? Welke maatregelen zullen er worden voorgeschreven om de conservering en de didactische opstelling van de verzamelingen te waarborgen ? Inzake permanente vorming zouden de musea een centrale functie moeten vervullen. Hoe gaat u dat waarmaken, zeker wanneer we moeten vaststellen dat een pilootproject zoals „School en museum” hier te Brussel blijkbaar niet in stand kan worden gehouden ?

Wat de beeldende kunstenaars betreft blijft de prangende vraag naar het sociaal statuut van de kunstenaars open, vooral omdat wij het Nederlandse systeem van de contra-prestatie-regeling niet kennen. De in de begroting ingeschreven sociale hulpbedragen aan beeldende kunstenaars ten bedrage van 300.000 frank zijn eerder een alibi dan wat ze voorhouden te zijn. Wat gaat de minister doen om dit oud zeer weg te werken ?

In de sector monumentenzorg blijven wij nog altijd in de kou staan inzake het ontbrekende derde luik van de monumentendecreetgeving met name het decreet op de landschappen. Het is ons niet onbekend dat er in uw kabinet een ontwerp ter zake bestaat. Wanneer mogen wij dit in de Vlaamse Raad verwachten om het te confronteren met de diverse voorstellen van decreet die op dat stuk werden ingediend ?

Ook de Vlaamse Gemeenschapsdienst voor Monumenten- en Landschapszorg baart ons zorgen.

Hoe zal deze dienst zijn taak kunnen voortzetten wanneer de VZW „Stichting Monumenten en Landschappen” wegvalt, zoals uit de begrotingscijfers valt af te leiden.

Wij vernamen inzake monumenten-

zorg graag waarom uw departement de niet geclasseerde „Villa Maritza” in Oostende voor de lieve som van 13 miljoen heeft aangekocht en welke bestemming aan dit gebouw op de zeedijk zal worden gegeven.

Voor de sector Openbaar Bibliotheekwerk zouden we onze kritische vragen van vorig jaar kunnen herhalen, maar plagiaat is niet erg fair en dus beperken we ons tot de vraag hoe het verder moet met de Hoge Raad voor Openbare Bibliotheken, die nog steeds in staking is tegen het gevreesde tweede crisisbesluit op het Openbaar Bibliotheekwerk en tegen het niet verder uitvoeren van het Bibliotheekdecreet. Kan de Minister ter zake geen geruststellende verklaring afleggen, nu via amendementen toch bijkomende kredieten voor het Openbaar Bibliotheekwerk werden toegevoegd ?

Ik wil mijn uiteenzetting bij deze begroting besluiten met even het terrein te betreden waar de opties van de Minister wel het meest vaag blijven, met name het terrein van het mediabeleid.

Over de festina lente-uitvoering van het decreet op de niet-openbare radio's – tot hiertoe de enige mediaverwezenlijk king van de Minister – willen wij het niet hebben. Dat is toch verloren moeite. Wij hebben trouwens het vermoeden dat deze bedoening helemaal past in het politieke kraam van de Minister.

Waar we ons wel druk blijven over maken is het alsmaar uitblijven van de reeds zo lang beloofde nota nopens een samenhangend mediabeleid.

Nu uw partners in de meerderheid ter zake een standpunt hebben ingenomen moet het voor u, mijnheer de Minister, toch niet meer zo moeilijk zijn een globaal mediabeleid uit te stippen.

We mogen toch wel aannemen dat u niet op het standpunt van de Volksunie zit te wachten om uw beleidsnota op te stellen. Mocht dat wel het geval zijn, dan willen wij u graag in de bevoegde commissie uitvoerig onze opvattingen ter zake uiteenzetten.

Trouwens, de mediabeleidsnota die wij van u verwachten moet in eerste instantie dienen om een grondige dis-

cussie over het te voeren beleid, en de daarmee gepaard gaande opties, mogelijk te maken.

Mijnheer de Minister, tot slot nog dit. Wij blijven onthouden dat u in 1981 een zware erfenis heeft overgenomen en dat u dit niet heeft kunnen doen „onder voorrecht van boedelbeschrijving”. Wij weten dat het crisistijd is en dat de middelen schaars zijn. Wij kunnen dan ook begrip opbrengen voor de moeilijke problemen waarmee u wordt geconfronteerd. Waar het kan, zijn wij bereid u te steunen maar wij kunnen deze positieve ingesteldheid slechts blijven opbrengen zolang uw beleid blijk geeft van ernst, wil tot veranderen en vastberadenheid om de nodige middelen ervoor te bekomen. Nochtans zijn er de laatste tijd daaromtrent bij ons heel wat twijfels gerezen.

De Voorzitter : De heer Diegenant heeft het woord.

De heer A. Diegenant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ingevolge de taakverdeling in onze fractie zal mijn betoog over het sportbeleid gaan. Bij wijze van inleiding zou ik willen zeggen dat sport een betekenis heeft als culturele aangelegenheid, maar ook op het gebied van de gezondheid. Sport is ook preventieve gezondheidszorg. Sport behoort én tot het cultureel beleid, én tot het welzijnsbeleid. Daarenboven stellen wij vast dat er nog een tekort aan sport is. Daaruit vloeit onmiddellijk voort dat „het sport voor allen”-beleid dat werd opgezet en uitgebouwd niet in vraag kan worden gesteld. Dientengevolge zouden ook nieuwe bijzondere doelgroepen voor het „sport voor allen”-beleid moeten worden aangesproken. Hiermee bedoel ik vooral de groep van de werklozen, de groep van de huisvrouwen, de groep van de gastarbeiders. Straks zal ik zeggen waarom.

Zoals bijna alle begrotingsposten ondergaat ook de begrotingspost voor het sportbeleid de gevolgen van de crisisbesparingen. De sport levert in. Wij stellen vast dat belangrijke middelen van het sportfonds naar posten worden overgeheveld waarvan wij normaliter mogen verwachten dat zij door de gewone begroting worden ge-

Diegenant

dragen. Het sportfonds staat dit toe. Alleen 40 procent van de middelen zijn gereserveerd. In de loop der jaren heeft een zekere traditie met zich gebracht dat de middelen die naar het sportfonds gaan en die door sportmensen of door mensen uit sportmiddelen worden samengebracht, terug naar hen keren via het fonds, en bovendien vooral de overheidsinitiatieven door de gewone begroting worden gedragen. Mogen wij daarenboven opmerken dat de Vlaamse vleugel van het sportfonds in 1983 24 miljoen minder van de Lotto zal ontvangen dan in 1982. Zoals u ziet levert de sport in.

Het ligt voor de hand — en hieruit blijkt onze positieve ingesteldheid — dat naar middelen moet worden uitgekeken om met minder geld meer te doen. In tegenstelling tot andere sectoren van de cultuur, zijn wij de overtuiging toegedaan dat de sport niet bovenmatig werd bedeed. Welke kunnen dan die nieuwe middelen zijn? In de sector van de infrastructuur — ook nieuwe infrastructuur is nog nodig — pleiten wij voor de subsidiëring van kleinschalige initiatieven, niet alleen van openbare besturen, maar ook van private erkende sportverenigingen. In de sector van het personeel denken wij dat het subsidiëren van bijkomend sport-technisch personeel in de sportfederaties een bijkomend tewerkstellingselement kan zijn. Dit zou met minder kosten gepaard gaan dan een uitbreiding van de administratie, soortgelijke uitbreidingen worden trouwens op dit ogenblik telkens weer in vraag gesteld. Vervolgens wil ik u vragen, mijnheer de Minister, te onderzoeken of de strikt lokaalgebonden rijksinfrastructuur — en zo zijn er een paar voorbeelden — niet kan worden overgedragen aan de betrokken gemeenten. Een meer van nabij gevolgd beleid kan wellicht een grotere efficiëntie tot gevolg hebben. Kan niet overwogen worden de strikt aan sportdisciplines gebonden rijksinfrastructuur over te dragen aan de betrokken sportfederaties; kan samenwerking niet worden nagestreefd om een meer efficiënte beheersvorm te verkrijgen?

Daarenboven zouden dergelijke

maatregelen ook kunnen bijdragen tot een grotere responsabiliteit en een grotere betrokkenheid van de sportbeoefenaar, die zijn activiteiten in deze centra ontwikkelt.

Toch wil ik ook zeggen dat het afwerken en het voorzien van personeel van de grote rijksinfrastructuur waarvan de bouw werd aangevat, niet in vraag gesteld wordt, evenmin als het verder afhandelen van de gemeentelijke dossiers inzake sportinfrastructuur, dossiers die thans op het departement berusten. Wel wil ik vragen, mijnheer de Minister, ervoor te zorgen dat het beleid qua vastlegging en ordonnancering bij het betrokken vakdepartement, meer in het bijzonder Bestuur voor lichamelijke opvoeding en openluchtlevens, zou blijven. Dit bestuur heeft in de voorbije jaren belangrijke ervaring opgedaan en het zou spijtig zijn mocht men deze laten verloren gaan. Ik zou ook willen onderstrepen dat, of men wil of niet, naar middelen moeten worden gezocht, ook voor wat de bijkomende infrastructuur betreft, die naar de Vlaamse Gemeenschap werd overgedragen. Ik denk hier aan het rijksdomein van Hofstade en aan de jachthavens. Hofstade is met heel wat personeel overgekomen. Wanneer men vergelijkt de personeelsbezetting in dit rijkssportinfrastructuurgeheel, voorheen beheerd door Volksgezondheid, met de rijksinfrastructuur bij Cultuur, dan zal men vaststellen dat bij Cultuur geen overbemanningsheerst.

Inderdaad, wanneer zoveel personeelsleden overkomen, moeten ook de middelen worden overgeheveld en voorhanden zijn om de infrastructuur als dusdanig op peil te houden.

Wat betreft de jachthavens zullen onderhoudswerken noodzakelijk zijn. Daarenboven bestaan er nog een aantal grote wateroppervlakten in het binnenland. Ik denk bijvoorbeeld aan de hectaren wateroppervlakte in de buurt van Rotselaar. Komen ook deze wateroppervlakten nog in aanmerking om te worden overgedragen van Openbare Werken naar het departement Cultuur? Deze wateroppervlakten zijn zeker bijzonder bruikbaar in het raam van de watersport, het water-toerisme, enzovoort.

Een idee die wij ook willen voorleggen, mijnheer de Minister, is het bijstaan — wellicht via BTK-projecten — van de liefhebberssportorganisaties en federaties, die grote internationale competities inrichten: ik denk aan Europese kampioenschappen, wereldkampioenschappen en dergelijke. Vaak kunnen deze federaties dergelijke manifestaties niet aan, omdat zij een gebrek hebben aan personeel en logistiek. Nochtans zijn dergelijke manifestaties bijzonder interessant. In de internationale wereld van de sport hebben wij zeker een aantrekkingskracht, die ons zou moeten toelaten dergelijke manifestaties aan te trekken indien hiervoor bij ons de logistieke middelen aanwezig zouden zijn. Dergelijke organisaties en manifestaties zijn bovendien naast het element sportpromotie, interessant op het vlak van het toerisme en trekken bezoekers en supporters aan.

Wij moeten overwegen hoe wij een zekere logistieke steun kunnen bieden aan de liefhebberssport, aan de organisaties en federaties die dergelijke initiatieven op zich zouden willen nemen.

Het werd reeds eerder gezegd: de werkloosheid scheidt gedwongen vrije tijd.

Naar mijn mening moeten programma's ontworpen worden om de vrije tijd zinvol aan te wenden. Dit moeten niet alleen instructieve programma's zijn, maar ook programma's gericht op de fysieke en mentale fitheid. Bovendien kan aan de integratie van de gastarbeiders via de sport goede kansen geboden worden.

Een derde groep die ik bij mijn inleiding citeerde in verband met het „Sport voor Allen,-beleid zijn de huisvrouwen aan wie via sportbeoefening de kans geboden wordt om uit hun relatief isolement te treden.

Het ligt voor de hand dat al deze initiatieven niet vanuit Brussel centraal kunnen worden genomen. De ideeën kunnen wel van hieruit vertrekken, maar de uitwerking ervan dient te gebeuren met de mensen van ter plaatse. Ik denk vooral aan de gemeentelijke sportfunctionarissen, die toch een verlengstuk zijn enerzijds van het

Diegenant

centraal beleid, maar anderzijds ook de rechtstreeks betrokkenen zijn bij het lokale beleid. Deze sportfunctionarissen kunnen in de gemeenten gemotiveerd worden om hun bijdrage te leveren in deze nieuwe initiatieven. Het corollarium is natuurlijk dat wij voor de gemeenten, om deze sportfunctionarissen in dienst te houden of aan te werven, voldoende kredieten voorzien om de weddetoelagen aan deze sportfunctionarissen op een billijk peil te blijven houden.

In verband met Brussel kan ik stellen dat de Nederlandse commissie voor Cultuur werd opgericht om voor de Vlaamse Gemeenschap de tekortkomingen van de Brusselse gemeentebesturen weg te werken. Dit is uiteraard ook het geval voor de sport. Het NCC heeft tijdens de recente jaren het huis voor de sport opgericht. Toen heeft u, mijnheer de Minister, daaraan ook aandacht besteed en ook middelen ter beschikking gesteld. Mijn vraag houdt het volgende in. Wij zouden een middel moeten vinden om dit Huis voor de Sport of het NCC gelijk te stellen met een gemeentebestuur, waar het gaat over het decreet betreffende de weddetoelagen voor sportfunctionarissen.

Mochten het NCC of het Huis voor de Sport deze gelijkstelling kunnen krijgen met een gemeentebestuur, dan zouden zij ook in aanmerking kunnen komen voor het verkrijgen van weddetoelagen en zou er een zekere permanentie, ook vastheid van betrekking tot stand komen voor de mensen die zich nu voor de Brusselse Gemeenschap voor dit element van het culturele en het welzijn, met name de sport, inzetten.

Naar mijn gevoelens ligt dit volledig in de lijn van enerzijds het oprichten van het NCC en anderzijds van de bekommernis die wij toch hadden om via de sportfunctionarissen het stimuleren van de actieve sportbeoefening op het lokale vlak te ondersteunen.

Mijnheer de Minister, wij zijn voorstander van sport ingericht door de bevolking, door de private verenigingen, waarbij de overheid subsidiair en stimulerend optreedt via betoelaging

Rechts : mevrouw L. Detiège (SP), die haar betoog toespitste op de precaire toestand van de Philharmonie van Antwerpen. Naast haar: mevrouw O. Lefeber (SP), begin dit jaar tot lid van de Raad uitgeroepen ter opvolging van Volksvertegenwoordiger J. Mangelschots (SP)

maar ook via eigen initiatieven, waar de private initiatieven in gebreke zouden blijven.

De overheid kan echter ook in de sector van de sport normerend optreden. Wij vragen ons af of niet normerend moet opgetreden worden ten aanzien van de bescherming van de jonge sportbeoefenaar en ten aanzien van de gelijkberechtiging en de samenwerking op het vlak van de representatieve tumsport. Dit probleem is nog recent in de actualiteit gekomen. Ook vraag ik mij af of niet normerend moet worden opgetreden op het vlak van de medische begeleiding van de prestatieve sportbeoefenaar.

Verder stellen wij de vraag of de normen tot erkenning van de landelijke sportfederatie die aanleiding gaven tot grote versnippering, niet kunnen worden herzien. Tevens vragen wij of in het kader van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar er wel een goed evenwicht werd gevonden tussen, enerzijds, de individuele vrijheid van de sportbeoefenaar en, anderzijds, de billijkheid tegenover de sportorganisaties. Deze vragen liggen op het vlak van het decreetgevend

werk.

Tot slot, mijnheer de Minister, een laatste bedenking. Wanneer men een onderzoek zou uitvoeren naar de gebruikscoefficient van de toelagen verstrekt aan de verschillende culturele sectoren, met de voorafgaande stelling dat alle culturele sectoren gelijkwaardig zijn, komt het mij voor dat de gebruikscoefficient van de toebedeelde middelen in de sector van de sport hoog ligt. Er wordt met het bestede geld niet kwistig omgesprongen in die sector. Er wordt daar nagedacht vooraleer geld wordt uitgegeven ; er wordt aan een briefje van honderd minstens evenveel belang gehecht als om het even waar en ik zou zelfs zeggen meer dan elders. In de sector van de sport worden de middelen karig en met overleg toebedeeld. Ze worden goed besteed en gecontroleerd. Er is een hoge gebruikscoefficient van de middelen die ter ondersteuning van de sport worden toebedeeld door de overheid. Velen worden er goed of beter van.

Mijnheer de Minister, in het kader van de herschikking van de begroting – binnen uw beleid is dit mogelijk en

Detiège

stand van failliet. Ik heb ook in de raad van beheer gevraagd te overwegen wat de maatregelen zouden kunnen zijn om eventueel tot het opdoeken van heel de opera van Vlaanderen over te gaan vermits de Vlaamse Gemeenschap de tijd niet blijkt te vinden om de personen die daartoe bevoegd zijn bijeen te brengen en een oplossing te zoeken.

Daar, waar men enkele jaren geleden in een geest van samenwerking is overgegaan tot het oprichten van de instelling zitten wij nu in een impasse. Wij krijgen geen uitsluitsel in verband met het statuut. Dat kost geld. De toelagen van de staat worden niet betaald. Ook dat kost geld. Al die zaken bij elkaar brengen een mentaliteit en een geest tot stand die in de pers weerspiegeld worden, wat zeker niet ten voordele is van het aantal bezoekers dat eigenaardig genoeg in Antwerpen toeneemt en in Gent afneemt. Daar zijn verklaringen voor van verschillende aard.

Wanneer u meent dat diegenen die zich met de opera bezig houden dat op een verkeerde manier doen dan wil ik u het volgende antwoorden. Op het ogenblik dat de plaatsen voor de directeurs werden open verklaard in Antwerpen en in Gent in de oude instellingen, werd er van overheidswege gezegd dat daar directeurs moesten worden benoemd met hetzelfde statuut als de directeur van de Munt.

Indien u meent, mijnheer de Minister, dat er andere personen moeten komen dan moet u daar voor zorgen. U moet er dan ook voor zorgen dat de vertegenwoordigers van het Rijk, dat zijn er nog andere dan alleen maar de regeringscommissaris, hun mening komen vertolken in die raad van beheer. Dat zal dan misschien op een andere manier gebeuren dan het momenteel het geval is.

Ik heb de indruk, mijnheer de Minister, dat u samen met de Voorzitter van de Vlaamse Executieve het probleem eens grondig zou moeten bespreken. Indien u meent dat door het aanstellen van andere directeurs, ik meen dat u kandidaten hebt wanneer wij de kranten nalezen, de problemen wor-

den opgelost dan moet u dat eens grondig bekijken. Maar, zoals het nu loopt, kan het zeker niet verder gaan. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Raphaël Declercq heeft het woord.

De heer R. Declercq (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het toerisme is sociaal-cultureel en algemeen menselijk belangrijk voor iedereen die periodisch wil en moet ontsnappen aan de sfeer en de spanning waarin hij dagelijks leeft en werkt.

Anderzijds is de sociaal-economische betekenis van toerisme groot en groeiende voor al wie in de breedste zin er geheel of gedeeltelijk van leeft, voor Vlaanderen en voor de Vlaamse gemeenten die een toeristische functie hebben.

Het is dus ook logisch dat het belang van de toeristische sector de bijzondere aandacht en zorg vanwege de overheid ten volle motiveert en een ernstig beleid vraagt.

Promotie en receptie van het toeristisch beleid vallen onder de soevereine bevoegdheid van de Vlaamse Raad. De geografische ligging alsmede de toeristische rijkdom – zowel cultuurhistorisch als landschappelijk – geven Vlaanderen recht op een specifieke aanpak.

Een autonoom beheer van de toeristische infrastructuur zal aan Vlaanderen de mogelijkheid bieden zijn toerisme als volwaardige nijverheid uit te bouwen. Wij wensen hierbij duidelijk te onderstrepen dat het toeristisch onthaal geen afbreuk mag doen aan de eigenheid van de streek, noch aan de aanwezigheid van mensen, dieren, planten of produkten die precies het eigenaardig karakter van de streek uitmaken. Daarom zijn spookachtige en artificiële constructies, zoals wij die in het Zuiden van Europa vaak terugvinden en die niets meer met het land of de streek te maken hebben, echt wel uit den boze. Het is daarom dat selectieve maatregelen zich opdringen op het vlak van urbanisatie.

Het toeristisch beleid dient volledig gecoördineerd, geprogrammeerd en

toekomstgericht te zijn, rekening houdend met de huidige technische evolutie : informatica, databanken, telex, enzovoort. Op dit ogenblik is het zo dat door het onderbreken van een hiërarchische binding in ons toeristisch apparaat – gemeente, provincie, gemeenschap, privé – tal van overlappingen en dubbel gebruik voorkomen. Rationalisering en betere afspraken zouden een meer efficiënt gebruik van de schaarse middelen kunnen waarborgen. In het besteden van deze middelen wordt de nadruk gelegd op de uitbouw van de toeristische infrastructuur in haar ruimste betekenis : enerzijds de zorg voor landschappen, monumenten en cultuur-historisch patrimonium en, anderzijds, de zorg voor sociale voorzieningen, rekening houdend met minderheidsgroepen en nieuwe toeristische groeimarkten zoals derde leeftijdstoerisme, jeugdtoerisme en toerisme voor minder-validen.

Tevens dient te worden ingespeeld op de nieuwe arbeidsorganisatie en -omstandigheden, deeltijds werk, werkloosheid, vakantiespreiding en op de uitbouw en aanpassing van de huidige infrastructuur zoals te veel verouderde hotels, aanpassen van de logiesinfrastructuur in het algemeen, wegwerken van verouderde reglementering.

Het toeristisch aanbod mag niet leiden tot devaluatie van het toeristisch patrimonium. Het toerisme heeft een belangrijk algemeen menselijk aspect en mag niet louter commercieel benaderd worden uit respect voor Vlaanderen, dat eigenlijk zichzelf leert kennen en zich opnieuw wereldwijd manifesteert.

Omdat het toerisme zo belangrijk voor Vlaanderen is, vanuit verschillende oogpunten, niet het minst vanuit de bijdrage die het toerisme kan leveren aan één van de doelstellingen uit de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve, met name „De Vlaamse identiteit moet een tot ver buiten de grenzen reikende realiteit worden, . herkenbaar en erkenbaar door de wereld”, is het nodig dat nu snel en oordeelkundig een Vlaams toeristisch beleid wordt gevoerd.

Dit veronderstelt dat er een einde

R. Declercq

komt aan de „strijd om het toerisme”, die nu al maandenlang door Minister De Croo wordt volgehouden en waarin hij onder meer weigert de ambtenaren van het nog steeds unitaire Commissariaat-generaal voor Toerisme over te hevelen, omdat hij eerst ruime bevoegdheid inzake toeristisch beleid wil zien toekennen aan een nationale kern.

Maar wij zeggen het in alle duidelijkheid en oprechtheid : Minister De Croo heeft ongelijk. De wetten op de staats Hervorming van 1980 geven ons als Vlaamse Gemeenschap de volledige bevoegdheid om alles wat met toerisme in Vlaanderen te maken heeft autonoom te regelen.

Dus kunnen er geen juridische bezwaren ingeroepen worden om nog langer te wachten met het nodige decreterend werk. Wij zijn trouwens verheugd dat de Minister van Cultuur het ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus ter bespreking in de Commissie voor culturele aangelegenheden van de Vlaamse Raad heeft gebracht.

Wij verwachten dan ook dat binnenkort het decreet tot oprichting van het Vlaams Commissariaat voor toerisme in de Vlaamse Raad zal ingediend worden evenals een decreet tot regeling van het sociaal toerisme zoodat de oneerlijke concurrentie tussen sociaal toerisme en de horeca-sector wordt weggewerkt.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, mijn spreektijd is te beperkt om zelfs summier de toerismepolitiek uit te stippen, die wij, mensen van het toerisme graag zouden zien.

Ik had ook nog graag over het zendbeleid gesproken, maar daarvoor krijg ik nu éénmaal niet de tijd.

Mijnheer de Minister, als ik uw bevoegdheden overloop meen ik soms dat men u heeft beladen met alle zonden van Israël. U kreeg immers cultuur, sport, jeugdbeleid, toerisme. Daarmee heeft men u dan de woestijn ingestuurd.

Cultuur alleen zou reeds een volwaardig kabinet moeten uitmaken. Cultuur wordt willens nillens steeds belangrijker en wordt, omwille van de verdediging van onze geestelijke waarden, ooit de belangrijkste factor van onze beschaving.

Onder uw bevoegdheid ressorteert ook het toerisme, de belangrijkste nijverheid in Vlaanderen, en het beleid voor de jeugd, de toekomst van ons volk.

Toch beklag ik u niet. Een minister moet nu éénmaal het voorbeeld geven op het gebied van werken, en daarbij moet hij nog alles weten ook.

Alléén vraag ik nog even de aandacht voor volgende overweging. Naar beproefd en succesrijk Amerikaans voorbeeld gebruiken meer en meer

industriële en financiële concerns de kunst als promotie voor hun activiteiten. Ook de Vlaamse cultuur zou daarvan kunnen profiteren. Een nauwe samenwerking tussen het Commissariaat-generaal voor internationale culturele betrekkingen, het Vlaams Commissariaat-generaal voor toerisme en het Ministerie van buitenlandse handel zijn hiervoor aangewezen. **(Applaus op alle banken)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.35 uur.
